

COVID-19 epidemian vaikutukset yrityksen talouteen

Case: Ravintola x

Senja Vienamo

OPINNÄYTETYÖ
Marraskuu 2020

Liiketalouden tutkinto-ohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden tutkinto-ohjelma

VIENAMO, SENJA:
COVID-19 epidemian vaikutukset yrityksen talouteen
Case: Ravintola x

Opinnäytetyö 51 sivua, joista liitteitä 7 sivua
Marraskuu 2020

Opinnäytetyön tavoitteena oli tilinpäätösanalyysin menetelmiä apuna käyttäen selvittää, millaisia vaikutuksia COVID-19 epidemialla on ollut kohdeyrityksen taloudelliseen tilanteeseen vuoden 2020 syyskuun loppuun mennessä. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi tamperelainen tilitoimisto ja kohdeyrityksenä sen asiakasyritys. Ravitsemisalalla toimivasta kohdeyrityksestä on opinnäytetyössä käytetty nimitystä ravintola x, jotta yritystä ei tunnistettaisi.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa kerrottiin alkuun COVID-19 epidemiasta ja sen vaikutuksista yleisesti Suomen talouteen, sekä erityisesti ravitsemisalaan kohdistuneista rajoituksista. Varsinaisen analyysin teoria koostui tilinpäätösanalyysin perusteista opinnäytetyöhän soveltuvien osien. Näihin kuului analysoinnin vaiheet, talousraporttien oikaiseminen sekä valitut analysointimenetelmät. Lisäksi käsiteltiin tarkemmin opinnäytetyössä käytettyjen tunnuslukujen teoriaa.

Analysoinnin aineistona toimivat ravintola x:n tammi-syyskuun tuloslaskelma ja tase vuodelta 2020 sekä kolmelta edelliseltä vuodelta. Tämän lisäksi aineistoa koottiin Tilastokeskuksen tietokannoista sekä saatavilla olevasta tilinpäätösinformaatiosta. Analysointiosuudessa yrityksen tuloslaskelman ja taseen pohjalta muodostettuja lukuja verrattiin tilinpäätösanalyysin menetelmiä käyttäen aiempien vuosien vastaaviin lukuihin. Lisäksi liikevaihdon osalta pystyttiin lukuja vertaamaan ravitsemistoimialan vuoden 2020 lukuihin.

Analysoinnin perusteella voidaan todeta, että vaikka monien ravintola x:n tunnuslukujen kohdalla on muutosta vuonna 2020, on kyse ennemminkin trendistä kuin suoraan COVID-19 epidemian vaikutuksista. Selvää on, ettei COVID-19 epidemiaa voida kuitenkaan sulkea pois yhtenä tekijänä ravintola x:n vuoden 2020 lukujen muodostumiseen. Tämä näkyy erityisesti liikevaihdon perusteella muodostetuissa tunnusluvuissa. Tehty analyysi osoittaa, että ravintola x:n liiketoiminta on tällä hetkellä vakaalla pohjalla ja, että ravintola x on selvinnyt COVID-19 epidemian vaikutuksista paremmin kuin ravitsemistoimialan yritykset keskimäärin. Tunnusluvut osoittavat kuitenkin heikkenevää trendiä, joten täysimääräisen tilinpäätösanalyysin tekeminen olisi suositeltavaa lähitulevaisuudessa.

Asiasanat: covid-19, koronaepidemia, tunnusluvut, liikevaihto

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Administration

VIENAMO, SENJA:
Effects of COVID-19 Pandemic on Company's Financial Status
Case: Ravintola x

Bachelor's thesis 51 pages, appendices 7 pages
November 2020

The purpose of this thesis was to find out what kind of effects the COVID-19 pandemic had had on the target company's financial status by the end of September 2020. The effects were researched by using the methods of a financial statement analysis. The commissioner of the thesis was an accounting company from Tampere and the target company was one of its clients. In the thesis the target company is called ravintola x to make the company anonymous. Ravintola x operates in the restaurant industry.

The theoretical part of the thesis addressed first the start of the COVID-19 pandemic as well as its general effects on the Finnish economy and restrictions it caused to the restaurant industry. The theory of the actual analysis was comprised of the fundamentals of the financial statement analysis as applicable to the thesis. These consisted of the different phases of an analysis, the adjustment of the financial reports and the chosen analysis methods and key figures. Literature and Internet sources were used to compose the theoretical part of the thesis.

The research materials were ravintola x's income statements and balance sheets from 2020 and from the three previous years. The period in the financial reports was January-September. In addition, some research material was gathered from Tilastokeskus' databases and available financial statement data. In the analysis part of the thesis the key figures created on the basis of the income statements and balance sheets were compared to the previous years. The revenue could also be compared to the year 2020 figures in the restaurant industry in general.

Based on the analysis, it can be said that there is a change in many key figures of ravintola x. However, it seems that it is more of an ongoing trend than a direct effect of the COVID-19 pandemic. It is clear, though, that COVID-19 cannot be ruled out as one of the factors affecting ravintola x's financial figures. This can be seen especially in the key figures formed by using the revenue. The analysis showed that ravintola x's financial status is currently solid and that the company has managed the effects of the COVID-19 pandemic better than other companies in the same industry. However, the key figures have weakened over the last few years. Therefore, a full financial statement analysis would be advisable in the coming years.

Key words: covid-19, corona pandemic, key figures, revenue

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	COVID-19 ELI KORONAEPIDEMIA	7
	2.1 Koronaepidemian vaikutukset Suomen talouteen	8
	2.2 Ravitsemisalaa koskevat rajoitukset	9
	2.3 Yrityksille myönnetyt tuet	10
3	YRITYKSEN TALOUDEN RAPORTIT	12
	3.1 Tuloslaskelma	12
	3.2 Tase	13
4	TALOUSRAPORTTIEN ANALYSOINTI	15
5	TALOUSRAPORTTIEN OIKAISU	16
	5.1 Tuloslaskelman oikaisu	16
	5.2 Taseen oikaisu	17
6	ANALYSOINTIMENETELMÄT	18
	6.1 Prosenttimuotoinen tilinpäätös	18
	6.2 Tunnusluvut	18
	6.2.1 Kannattavuus	19
	6.2.2 Vakavaraisuus	22
	6.2.3 Maksuvalmius	23
	6.2.4 Liiketoiminnan laajuus ja tehokkuus	25
7	CASE RAVINTOLA X	27
	7.1 Tuloslaskelman ja taseen toimenpiteet	27
	7.2 Kannattavuus	28
	7.3 Vakavaraisuus	31
	7.4 Maksuvalmius	33
	7.5 Liiketoiminnan laajuus ja tehokkuus	35
8	POHDINTA	39
	LÄHTEET	43
	LIITTEET	45
	Liite 1. Oikaistut tuloslaskelmat ja taseet	45
	Liite 2. Prosenttilukumuotoiset tuloslaskelmat ja taseet	47
	Liite 3. Käyttökate ja liiketulos neljännesvuosittain	49
	Liite 4. Kuukausikohtainen liikevaihto	50
	Liite 5. Ravintola x tunnusluvut	51

1 JOHDANTO

Yrityksen jatkuva talouden analysointi ja seuranta ovat olennainen osa yrityksen päätöksentekoa. Yrityksen talouteen vaikuttavat myös ulkoiset tekijät. Vuonna 2020 suurin ulkoisesti vaikuttava tekijä on ollut COVID-19 virustauti. Tämä Kiinasta alkunsa saanut virustauti on vuoden 2020 aikana levinnyt maailmanlaajuisesti epidemiaksi. Epidemian saavuttaessa myös Suomen, on Suomen hallitus joutunut antamaan lukuisia asetuksia ja rajoituksia. Nämä ovat vaikuttaneet laajasti koko Suomen talouteen, ja erityisesti ravitsemisalaan ja sillä toimiviin yrityksiin.

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan COVID-19 epidemian ja siitä seuranneiden taloudellisten rajoitusten vaikutusta yksittäisen kohdeyrityksen talouteen vuonna 2020. Opinnäytetyön kohdeyritys on toimeksiantajana toimivan tamperelaisen tilitoimiston asiakasyritys. Kohdeyritys on Tampereella vuodesta 2008 toiminut ruokaravintola, joka on opinnäytetyössä tehty tunnistamattomaksi käyttämällä yrityksestä nimitystä ravintola x.

COVID-19 epidemian taloudellisia vaikutuksia selvitetään tilinpäätösanalyysistä tutuin keinoin ja menetelmin. Teoriaosuudessa käydään ensin läpi COVID-19 epidemiaa ja sen vaikutuksia yleisesti Suomen talouteen. Tämän jälkeen käsitellään epidemian myötä erityisesti ravitsemistoimialaan kohdistuneita rajoituksia. Varsinaisen analysoinnin teoria koostuu tilinpäätösanalysoinnin perusteista ja menetelmistä tähän opinnäytetyöhön soveltuvien osien. Kohdeyrityksen tilikausi on kalenterivuosi, joten kuluvalta vuodelta 2020 ei opinnäytetyötä tehdessä ole vielä saatavilla tilinpäätöstä. Tämän takia vertailtavaksi ajanjaksoksi on valittu 1.1. – 30.9.2020.

Analysoitava aineisto koostuu kohdeyrityksen valitun ajanjakson tammi-syyskuu tuloslaskelmista ja taseista vuodelta 2020 sekä vuosilta 2017–2019. Lisäksi aineistoa on koottu osittain Tilastokeskuksen julkaisemista talouskatsauksista ja tietokannoista sekä Finnveran tilinpäätöstilastoista.

Vaikutusten analysoinnissa on käytetty apuna tilinpäätösanalyysin menetelmistä prosenttimuotoista tuloslaskelmaa ja tasetta sekä tunnuslukuanalyysia. Tunnuslukuanalyysin avulla on tarkasteltu kohdeyrityksen kannattavuutta, vakavaraisuutta, maksuvalmiutta sekä liiketoiminnan laajuutta ja tehokkuutta. Vertailtavuus muihin toimialan yrityksiin rajoittuu liikevaihtoon, sillä vastaavan ajanjakson lukuja ei ole muilta osin julkisesti saatavilla. Tunnuslukujen tulkinnassa on kuitenkin käytetty apuna toimialan tilinpäätösinformaatiota aiemmilta vuosilta.

2 COVID-19 ELI KORONAEPIDEMIA

COVID-19:n eli koronavirustaudin aiheuttaja on koronaviruksiin kuuluva SARS-CoV-2. Uusi koronavirus aiheuttaa hengitystieinfektioita, jotka osalla tartunnan saaneista saattavat aiheuttaa vakavan ja jopa hengenvaarallisen infektion. Kyseinen uusi virus lähti liikkeelle vuoden 2019 lopulla Kiinasta ja levisi nopeasti maailmanlaajuisesti. Suomessa ensimmäinen koronavirustartunta todettiin 29.1.2020 Rovaniemellä. Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronaviruksen aiheuttaman COVID-19 epidemian pandemiaksi 11.3.2020. (Anttila 2020.) 19.10.2020 mennessä Suomessa koronavirustartunnan oli saanut 13 555 henkilöä, joista tautiin oli kuollut 351 henkilöä. Arvioiden mukaan noin 70 prosenttia tartunnan saaneista on parantunut taudista. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2020.)

Kevään 2020 aikana Suomen hallitus teki erinäisiä linjauksia ja päätöksiä sekä antoi suosituksia ja rajoituksia, jotka vaikuttivat laajasti kaikkien suomalaisten elämään. Näitä olivat mm. matkustusohjeet ja omaehtoisen karanteenin noudattaminen, etätyösuositus, lähikontaktien välttäminen sekä yleisötilaisuuksia koskevat rajoitukset. 16.3.2020 hallitus yhdessä tasavallan presidentin kanssa totesi Suomessa vallitsevan poikkeusolot. Hallitus antoi tähän liittyen valmiuslain käyttöönottoasetuksen. Seurauksena mm. kouluissa siirryttiin etäopetukseen, julkiset kokoontumiset rajoitettiin kymmeneen henkilöön, useita julkisia tiloja kuten teatterit, museot, kirjastot ja uimahallit suljettiin, vierailut vanhusten asumisyksiköissä kiellettiin sekä palautettiin sisärajavahtovälikäyttöä Suomen rajoille. (Valtioneuvosto 140/2020.)

Epidemian helpottaessa suurin osa rajoituksista purettiin kesän aikana, mutta tämän jälkeen koronavirustartunnat ovat lähteneet uudelleen kasvuun. Suomen hallitus noudattaa tällä hetkellä koronakriisin hoidossa hybridistrategiaa, mikä tarkoittaa, että rajoituksia ja suosituksia annetaan ja puretaan alueellisesti riippuen vallitsevasta epidemiatilanteesta. Tässä opinnäytetyössä käytetään COVID-19 epidemiasta tästä eteenpäin nimitystä koronaepidemia.

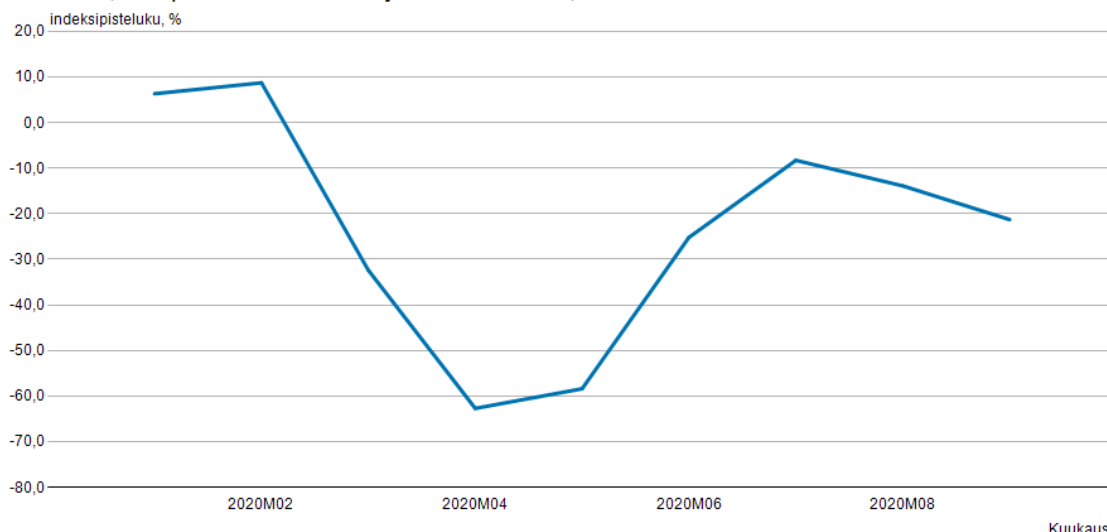
2.1 Koronaepidemian vaikutukset Suomen talouteen

Tilastokeskuksen julkaiseman katsauksen mukaan koronaepidemian aiheuttama talousshokki on johtanut Suomen talouden taantumaan. Tästä huolimatta Suomi on selvinnyt kriisistä muita Euroopan maita paremmin. Suomen bruttokansantuote laski toisella vuosineljänneksellä 6,4 % edellisen vuoden vastaavasta, kun EU-maiden yhteenlaskettu bruttokansantuote laski peräti 14,1 %. (Moilanen, Ruotsalainen & Taskinen 2020.)

Vallitseva tilanne on koetellut enemmän tiettyjen toimialojen yrityksiä. Eniten koronasta ovat kärsineet palvelualat ja sieltä erityisesti majoitus- ja ravitsemistointaa harjoittavat yritykset. Tämän toimialan työpäiväkorjattu (huomioi arkipäivien lukumäärän vaihtelusta aiheutuvat tekijät) liikevaihto laski vuoden toisella neljänneksellä 54 % vuoden 2019 vastaavasta ajankohdasta. Pahin notkahdus tapahtui huhti-toukokuussa johtuen suurimmaksi osaksi valmiuslain käyttöön otosta ja hallituksen ravitsemisalaan kohdistamista rajoituksista. Koronakriisin voittajia toimialoista ovat olleet muun muassa peli- ja ohjelmistoala sekä päivittäistavarakauppa. (Moilanen, Ruotsalainen & Taskinen 2020; SVT 2020, 5.)

Tilastokeskuksen asiantuntijoiden selvityksen mukaan kuluttajien luottamus talouteen romahti kevään aikana, mutta kesän alussa poistetut rajoitukset normalisoivat jonkin verran tilannetta ja kuluttaminen lisääntyi. Kesän aikana ihmiset myös matkustivat poikkeuksellisen paljon kotimaassa, joka paransi nimenomaan majoitus- ja ravitsemistoimialan yritysten toimintaa. (Moilanen, Ruotsalainen & Taskinen 2020.) Vaikka tilanne onkin kesän jälkeen parantunut, ollaan luvuissa kuitenkin edelleen jäljessä vuoden 2019 vastaavia. Syyskuussa ravitsemistoimialan liikevaihto laski 21,3 % vuoden 2019 tasosta (kuviot 1). Ajalta tammi-syyskuu koko majoitus- ja ravitsemistoimialan liikevaihdon kumulatiivinen vuosimuutos oli -27,6 % verrattuna vuoden 2019 vastaavaan ajankohtaan. (SVT 2020, 5.)

Palvelualojen liikevaihtokuvaaja (2015=100) muuttujina Kuukausi. 56 Ravitsemistoiminta, Liikevaihto, Alkuperäisen indeksisarjan vuosimuutos, %.

Lähde: Palvelualojen liikevaihtokuvaaja, Tilastokeskus

KUVIO 1. Ravitsemistoiminta, liikevaihto vuosimuutos % (Tilastokeskus 2020)

2.2 Ravitsemisalaa koskevat rajoitukset

Koronavirusepidemian aikana Suomen hallitus on antanut erinäisiä asetuksia ja linjauksia koskien ravitsemisliikkeiden toimintaa. Ensimmäisen ravitsemisliikkeiden toimintaa rajoittavan asetuksen Suomen hallitus antoi 31.3.2020. Asetus koski koko maata. Asetuksen mukaan ravitsemisliikkeiden tuli olla suljettuna 4.4. – 31.5.2020 välisenä aikana. Rajoitus ei koskenut kuitenkaan ruoka-annosten ulosmyyntiä eikä ruokalähettiläiden noutopalveluja. (Valtioneuvosto 201/2020.)

Hallitus antoi 29.5.2020 asetuksen laista koskien tartuntatautilain väliaikaista muuttamista ja tasavallan presidentti vahvisti tämän lain. Laki oli voimassa 1.6. – 31.10.2020. Tämä mahdollisti ravitsemisliikkeiden avaamisen asiakkaille tietyin rajoituksin. 1.6.2020 alkaen ravitsemisliikkeet saivat olla auki klo 06–23 välisenä aikana, mutta alkoholijuomien anniskelu oli sallittu vain klo 09–22 välillä. Asiakasmäärää ravintoloiden sisätiloissa rajoitettiin puoleen normaalista ja ruokailu ns. buffet-/noutopöydissä oli kiellettyä. (Valtioneuvosto 373/2020.)

17.6.2020 hallitus linjasi lievennyksiä ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikaisiin rajoituksiin ja valtioneuvosto antoi näihin liittyen uuden asetuksen 18.6.2020. Uu-

den asetuksen mukaan ravitsemisliikkeiden aukioloa laajennettiin niin, että liikkeet saivat olla auki alkaen klo 04 ja ne oli suljettava viimeistään klo 02. Alkoholijuomien anniskelu oli mahdollista klo 09–01 välisenä aikana. Myös ruokailu buffet-/noutopöydissä sallittiin. Sallittua asiakasmäärää lisättiin niin, että ravitsemisliikkeen sisätilassa tai sen osassa sai oleskella $\frac{3}{4}$ anniskeluluvan tai rakennussuunnitelman mukaisesta henkilömäärästä. Kaikilla asiakkailla tuli kuitenkin edelleen olla oma istumapaikka ja nämä tuli järjestää niin, etteivät asiakkaat altistu tartuntataudin leviämiselle. Samalla hallitus linjasi, että ravitsemisliikkeitä koskevat rajoitukset, pois lukien vaatimus istumapaikasta jokaiselle asiakkaalle, poistuvat 13.7.2020 alkaen. (Valtioneuvosto 435/2020.)

Hallitus päätyi kuitenkin 30.9.2020 rajoittamaan uudelleen ravitsemisliikkeiden aukiolo- ja anniskeluaikoja antamalla tähän liittyvän uuden asetuksen. Uuden asetuksen mukaan ravitsemisliikkeet saivat olla auki edelleen klo 04 alkaen, mutta ovet oli suljettava viimeistään klo 01. Alkoholijuomien anniskelu oli sallittua klo 09–24 välisenä aikana. Ravitsemisliikkeiden asiakasmäärää ei enää kuitenkaan rajoitettu, mutta jokaisella asiakkaalla tuli edelleen olla oma istumapaikka. Asetusta tuli noudattaa 8.10.2020 alkaen ja tämän lisäksi hallituksella on mahdollisuus antaa alueellisia lisärajoituksia epidemian ilmaantuvuuden lisääntyessä. (Valtioneuvosto 611/2020.)

2.3 Yrityksille myönnetyt tuet

Vuoden 2020 aikana yritysten on ollut mahdollista hakea ja saada eri tahoilta tukea koronan aiheuttamaan poikkeustilanteeseen. Tukia ovat jakaneet Business Finland, ELY-keskukset, kunnat ja Valtiokonttori. Tuet ovat vaihdelleet sekä suuruudeltaan että kohderyhmältään, ja ovat osittain sulkeneet myös toisiaan pois. Ravitsemisliikkeet ovat pääasiallisesti voineet hakea kaikkia edellä mainittujen tahojen tukia kuitenkin liiketoiminnan suuruudesta ja yhtiömuodosta riippuen.

Ravitsemisliiketoimintaan kohdistuneitten rajujenkin rajoitusten vuoksi hallitus päätti erityisesti ravitsemisliikkeille kohdennetusta tukipaketista. Ravitsemisliik-

keiden on ollut mahdollista hakea hyvitystä toiminnan rajoittamisesta sekä erillistä tukea uudelleentyöllistämiseen. Tuen maksaja on ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskus KEHA. (KEHA-keskus 2020.)

Hyvitystä toiminnan rajoittamisesta on maksettu joukkomaksatuksena päätoimisille ravitsemisyriyksille. Jos yritys ei ole kuulunut joukkomaksatuksen piiriin, tukea on voinut hakea 31.8.2020 asti hakemuksella. Maksettu tuki on yritykselle veronalaista tukea vuodelta 2020. KEHA-keskus oli 27.10.2020 mennessä maksanut hyvitystä toiminnan rajoittamisesta 73,63 miljoonaa euroa joukkomaksatuksena ja 13,88 miljoonaa euroa hakemusten perusteella yhteensä yli 7000 yritykselle. Tämän lisäksi tukea uudelleentyöllistämiseen oli maksettu noin 1500 yritykselle yhteensä 12,5 miljoonaa euroa. (KEHA-keskus 2020.)

3 YRITYKSEN TALOUDEN RAPORTIT

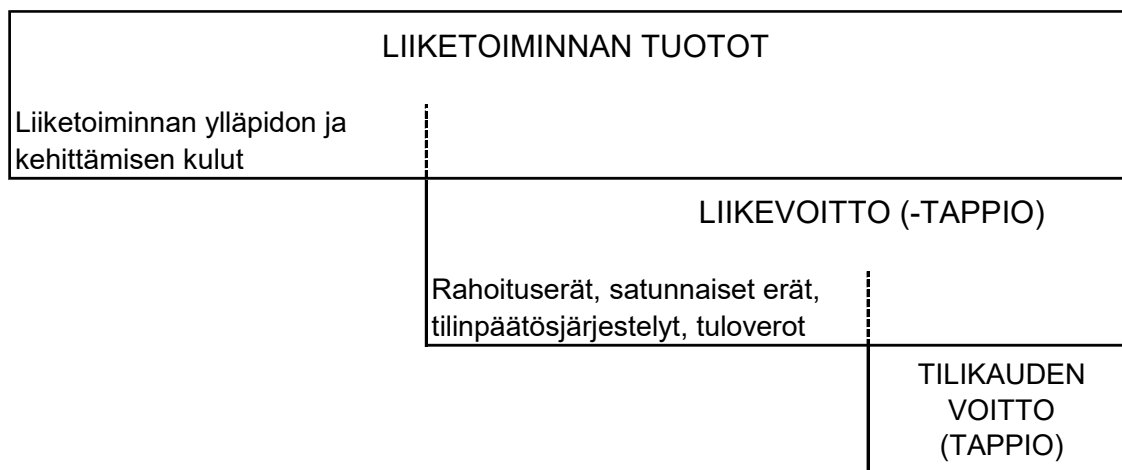
Yrityksen on laadittava tilikauden toiminnastaan erilaisia raportteja, joista käy ilmi yrityksen taloudellinen tilanne ja kehitys. Tällaisia raportteja ovat muun muassa tuloslaskelma ja tase sekä tilinpäätös liitteineen. Näitä raportteja käyttävät päätöksenteossa hyväkseen yrityksen omistajat ja rahoittajat sekä eri viranomaiset kuten Verohallinto.

Tässä opinnäytetyössä vertailut ja analysoinnit tehdään kesken tilikauden laadittujen tuloslaskelman ja taseen pohjalta. Tuloslaskelman ja taseen sisällöstä on kerrottu seuraavissa kappaleissa. Tilinpäätöksen ja sen liitteiden sisältöä ei käsitellä laajemmin, sillä ne eivät ole olennaisia tämän työn kannalta.

3.1 Tuloslaskelma

Yrityksen on laadittava tilikaudelta kirjanpitoasetuksen mukainen tuloslaskelma, josta ilmenee yrityksen tuloksen (voiton tai tappion) muodostuminen. Tuloslaskelma kertoo, miten yritys on onnistunut varallisuuden luomisessa. Liiketoimintaa harjoittava voi laatia tuloslaskelman joko kululaji- tai toimintokohtaisesti, mutta valittua kaavaa tulee noudattaa jatkuvuuden periaatteen mukaisesti tilikaudesta toiseen. Aatteellista toimintaa ja kiinteistönhallintaa harjoittaville on säädetty omat kaavansa, mutta liikekaavankin noudattaminen on näiden tahojen osalta mahdollista. Erillisellä asetuksella on lisäksi annettu kaavat pien- ja mikroyrityksille. (Kaisanlahti, Leppiniemi & Leppiniemi 2017, 42–43; Salmi 2012, 31.)

Tuloslaskelma on yksinkertaisesti tiettyä muotoa noudattava vähennyslaskelma. Valittu kaava määrittelee, missä järjestyksessä kulut vähennetään tuloslaskelmassa ylimpänä esitetyistä liiketoiminnan tuotoista. Yritysten yleisimmin käytämä tuloslaskelma kaava on kululajikohtainen kaava, jossa kulut vähennetään luonteensa mukaisessa järjestyksessä (kuvio 2). Tämä tarkoittaa sitä, että kulut vähennetään sitä ylempänä laskelmassa mitä välittömämpi yhteys niillä on yrityksen liiketoiminnan tuottoihin. (Kaisanlahti ym. 2017, 42–43; Salmi 2012, 31.)

KUVIO 2. Tuloslaskelman rakenne (Salmi 2012, 33)

Toimintokohtaisessa tuloslaskelmassa kulut vähennetään liikevaihdosta toimintoinnain. Nämä jaetaan tyypillisesti hankinnan ja valmistuksen kuluihin, myynnin ja markkinoinnin kuluihin, hallinnon ja yleisiin kuluihin sekä liiketoiminnan muihin kuluihin. Toimintokohtainen tuloslaskelma ei kerro yrityksen liikevoiton muodostumisesta yhtä yksityiskohtaisesti kuin kululajikohtainen tuloslaskelma, ja osittain siksi se onkin harvemmin käytetty. (Niskanen & Niskanen 2003, 37–38; Seppänen 2011, 39.)

3.2 Tase

Tuloslaskelman lisäksi yrityksen on laadittava tilinpäätöstä varten tase, joka kuvaa yrityksen oman ja vieraan pääoman välistä suhdetta ja mittaa yrityksen taloudellista asemaa. Kaikki yritykset käyttävät taseen muodostamiseen samaa peruskaavaa (kuvio 3), jonka pienyritys saa kuitenkin esittää lyhennettynä. (Kaisanlahti ym. 2017, 38; Salmi 2012, 63.)

OMAIUUUS vastaavat, aktiivat	PÄÄOMAT vastattavat, passiivat
<p data-bbox="399 403 742 481">PYSYVÄT VASTAAVAT (pitkäaikaiset varat)</p> <ul data-bbox="391 515 750 638" style="list-style-type: none"> - aineettomat hyödykkeet - aineelliset hyödykkeet - sijoitukset 	<p data-bbox="1061 403 1284 436">OMA PÄÄOMA</p> <ul data-bbox="1013 481 1332 593" style="list-style-type: none"> - osake/osuuspääoma - muu oma pääoma - voittovarot
<p data-bbox="383 828 758 907">VAIHTUVAT VASTAAVAT (lyhytaikaiset varat)</p> <ul data-bbox="438 940 702 1052" style="list-style-type: none"> - vaihto-omaisuus - saamiset - rahavarat 	<p data-bbox="965 694 1380 761">Kertyneet tilinpäätösjärjestelyt Pakolliset varaukset</p> <p data-bbox="1045 772 1300 817">VIERAS PÄÄOMA</p> <p data-bbox="973 851 1372 929">Pitkäaikainen vieras pääoma</p> <ul data-bbox="1013 896 1332 929" style="list-style-type: none"> - jvk- ja velkakirjalainat <p data-bbox="973 974 1372 1041">Lyhytaikainen vieras pääoma</p> <ul data-bbox="949 1008 1396 1153" style="list-style-type: none"> - lyhennysosuudet pitkäaikaisista lainoista - muu korollinen velka - koroton velka

KUVIO 3. Taseen rakenne (Salmi 2012, 35)

Tase jakautuu vastaavaa ja vastattavaa puoleen. Taseen erät eritellään likvidisyysjärjestyksessä eli siinä järjestyksessä, missä ne ovat helpoimmin muutettavissa rahaksi. Vastaavaa puolella ovat yrityksen varat, jotka jaetaan pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin. Pysyvät vastaavat ovat yrityksen pitkän aikavälin investointeja, jotka tuottavat tuloa useamman tilikauden ajan. Vaihtuvat vastaavat puolestaan pyörittävät yrityksen jokapäiväistä toimintaa ja tuottavat tuloa yhden tilikauden aikana. Vastaavaa puolen likvidein erä on rahat ja pankkisaamiset, joka esitetään vaihtuvien vastaavien viimeisenä eränä. Taseen vastattavaa puoli erittelee yrityksen vastuut ja velat. Vastattavaa puolen ensimmäisenä eränä esitetään yrityksen oma pääoma, joka on yrityksen omistajien liiketoiminnan käyttöön antamia varoja. Tämän jälkeen tulee yrityksen vieras pääoma eli velat, jotka jaetaan pitkä- ja lyhytaikaisiin. Vastattavaa puolen viimeisenä eränä esitetään lyhimmän aikaa yrityksen käytössä olevat varat eli lyhytaikainen vieras pääoma. (Kaisanlahti ym. 2017, 76; Salmi 2012, 37–39.)

4 TALOUSRAPORTTIEN ANALYSOINTI

Yrityksen taloudellista tilaa arvioidaan yleisimmin tilinpäätöshetkellä. Tilinpäätöksen analysointi mahdollistaa vertailun muihin yrityksiin, sillä tilinpäätökset laaditaan samojen standardien ja normien mukaisesti. Edellä mainittua analysointia kutsutaan yleisesti tilinpäätösanalyysiksi, mutta tarkemmin määriteltynä sen laajuus voi vaihdella koko toimialan kattavasta analyysistä yksittäisen yrityksen tunnuslukujen analysointiin. Varsinainen tilinpäätösanalyysi asettuu näiden kahden ääripään välimaastoon. Vertailukohteiden perusteella tilinpäätösanalyysi voidaan jaotella poikkileikkaus – ja aikasarja-analyysiin. Poikkileikkausanalyysissä vertailua tehdään esimerkiksi toimialan eri yritysten välillä, kun taas aikasarja-analyysissä tarkastelussa ovat yksittäisen yrityksen luvut eri vuosilta. (Niskanen & Niskanen 2003, 111; Salmi 2012, 124.)

Tilinpäätösanalyysi jakaantuu kolmeen vaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa lähtötiedot eli tuloslaskelma, tase ja liitetiedot muokataan standardoituun ja vertailtavaan muotoon. Tämän jälkeen valitaan analyysin mittauskohteet ja käytettävät menetelmät. Näiden valintaan vaikuttavat olennaisesti analyysin suorittaja ja käyttötarkoitus. Käytävissä olevia analysointimenetelmiä ovat tunnuslukuanalyysi, prosenttimuotoisen tilinpäätös, trendianalyysi ja kassavirta-analyysi. Lopuksi valittuja menetelmiä käyttäen tutkitaan ja arvioidaan yrityksen taloudellista menestystä. Tilinpäätösanalyysissä olennaisinta ei ole erilaisten lukujen laskeminen vaan näiden arviointi ja syy-seuraussuhteiden selvittäminen. (Niskanen & Niskanen 2003, 19–20.)

Tässä opinnäytetyössä laaja tilinpäätösanalyysi ei ole mahdollinen, sillä kohdeyrityksen tilikausi päättyy vasta 31.12.2020, joten tilinpäätöstä ei ole vielä saatavilla. Analysointi tehdään pääosin aikasarja-analyysinä, sillä valitun analysointiajankohdan lukuja, liikevaihtoa lukuun ottamatta, ei ole julkisesti saatavilla muista toimialan yrityksistä. Yrityksen talous- ja tunnuslukuja vertaillaan kuitenkin tilinpäätösanalyysin menetelmiä, kuten tunnuslukuanalyysiä, apuna käyttäen. Seuraavaksi käydään läpi tarkemmin tilinpäätösanalyysin vaiheita, joita tässäkin työssä on hyödynnetty.

5 TALOUSRAPORTTIEN OIKAISU

Analysoinnin ensimmäisessä vaiheessa yrityksen tuloslaskelma ja tase muokataan vertailtavampaan muotoon. Oikaisun tavoitteena on selvittää liiketoiminnan todellinen rahoituksellinen asema ja tulos, joka kuvaa mahdollisimman hyvin säännöllisen liiketoiminnan volyyymia ja kannattavuutta. (Salmi 2012, 144.)

5.1 Tuloslaskelman oikaisu

Tuloslaskelma on tärkein yrityksen taloudellista suoritusta kuvaava mittari. Sitä pyritään oikaisemaan niin, että se kuvaa mahdollisimman hyvin yrityksen säännöllisen, jatkuvan ja ennustettavan liiketoiminnan tulosta. Kululajipohjaisen ja toimintopohjaisen tuloslaskelman oikaisuun käytetään samoja periaatteita. Oikaistun tuloslaskelman kaava eroaa tietyn osin virallisesta tuloslaskelmakaavasta. Analysoinnin kannalta oikaistun tuloslaskelman keskeisimmät erät ovat liikevaihto, liiketulos ja nettotulos. Nämä ovat myös oikaistun tuloslaskelmakaavan välituloksia. Näiden lisäksi oikaistusta tuloslaskelmasta löytyy käyttökate, jota ei virallisessa tuloslaskelmassa enää esitetä. (Niskanen & Niskanen 2003, 61–62, Salmi 2012, 144–145; Seppänen 2011, 42–43.)

Liikevaihto muodostuu yrityksen varsinaiseen liiketoimintaan kuuluvista myyntituotoista. Lisäksi yrityksellä voi olla muita kuin varsinaisesta liiketoiminnasta saatuja tuloja, jotka sisältyvät liiketoiminnan muut tuotot erään. Tuloslaskelmaa oikaistessa tästä erästä eliminoidaan kertaluontoiset ja poikkeavat erät kuten pysyvien vastaavien myyntivoitot. Saatujen avustusten ja tukien katsotaan olevan säännöllistä tuottoja, joten ne jätetään oikaistuun tuloslaskelmaan. (Niskanen & Niskanen 2003, 62–63; Salmi 2012, 146.)

Liiketoiminnan tuotoista vähennetään liiketoiminnan lyhytvaikutteiset kulut, jolloin saadaan oikaistun tuloslaskelman ensimmäinen välitulos, käyttökate. Liiketoiminnan lyhytvaikutteisia kuluja ovat sellaiset kulut, joita vastaavat tuotot on kyseisellä kaudella ansaittu. Käyttökate on rahoittajille merkittävä tulosrivi, sillä se kertoo

karkealla tasolla paljonko yritykselle jää kassaan varoja pääomavelvoitteiden kuten lainojen maksuun. (Salmi 2012, 148.)

Oikaistun tuloslaskelma seuraava välitulos on liiketulos. Se ilmentää oikaistua, säännöllisen ja jatkuvan liiketoiminnan tulosta. Liiketulos saadaan vähentämällä käyttökatteesta poistot ja arvonalentumiset. Poistoja on syytä oikaista, jos ne eivät ole suhteessa käyttöomaisuuden määrään ja laatuun, tai jos poistoajat ylittävät selvästi kirjanpitolauslaskunnan suosituksen. Tällöin suunnitelman mukaisina poistoina käytetään elinkeinoverolain sallimia maksimipoistoja. (Niskanen & Niskanen 2003, 65; Salmi 2012, 148–149.)

Nettotulos vastaa virallisen tuloslaskelman termiä liikevoitto/-tappio. Nettotulos saadaan vähentämällä liiketuloksesta rahoitustuotot ja -kulut sekä välittömät verot. Rahoitustuottoja ja -kuluja on syytä oikaista, jos ne sisältävät esimerkiksi kurssivoittoja tai -tappioita. Välittömiä veroja oikaistaan, jos ne sisältävät aikaisemmilta tilikausilta maksettuja lisäveroja tai saatuja veronpalautuksia. Lopputuloksena tulisi olla säännöllisen, jatkuvan ja ennustettavan liiketoiminnan todellinen tulos, johon eivät vaikuta mitkään edellä mainittuun liiketoimintaan kuulumattomat erät. (Niskanen & Niskanen 2003, 66–68; Salmi 2012, 151.)

5.2 Taseen oikaisu

Taseen oikaisussa taseesta pyritään eliminoimaan sellaiset vastaavien erät, joilla ei todellisuudessa ole tulontuottamiskykyä. Toisaalta taseeseen pyritään saamaan näkyväksi sellaiset olennaiset varat ja velat, joita ei ole siihen merkitty. Tällainen erä on esimerkiksi leasingvastuukanta, jota ei virallisessa taseessa esitetä. Jos taseen varoja tai velkoja muutetaan oikaisun yhteydessä, korjataan myös omaa pääomaa vastaavalla muutosten nettomäärällä. Analysoinnin kannalta taseen kolme tärkeintä vastaavaa puolen erää ovat taseen loppusumma, pitkäaikaiset varat eli käyttöomaisuus ja lyhytaikaiset varat. Vastattavaa puolen olennaisimmat erät ovat oma pääoma, korolliset velat ja muut korottomat velat. (Niskanen & Niskanen 2003, 75; Salmi 2012, 153; Seppänen 2011, 51–52.)

6 ANALYSOINTIMENETELMÄT

Analysoinnin toisessa vaiheessa valitaan analysointimenetelmät, jotka parhaiten palvelevat analyysin käyttötarkoitusta. Seuraavaksi käsitellään tarkemmin tässä työssä käytettyjä analysointimenetelmiä prosenttimuotoinen tilinpäätös ja tunnuslukuanalyysi.

6.1 Prosenttimuotoinen tilinpäätös

Prosenttimuotoisessa tilinpäätöksessä tuloslaskelman ja taseen erät suhteutetaan määrättyyn vertailukohteeseen. Tuloslaskelman erät suhteutetaan yleensä liikevaihtoon ja taseen erät taseen loppusummaan. Prosenttimuotoiset tuloslaskelma ja tase ovat hyödyllisiä, kun halutaan selvittää näiden laskelmien erien keskinäisten suhteiden kehittymistä tietyllä tarkastelujaksolla. Näistä ei voi kuitenkaan päätellä yksittäisten erien absoluuttista kasvua tai pienentymistä. Huomioitavaa on myös se, että yksittäisen erän suuri muutos (kasvu tai pienentyminen) muuttaa myös muiden erien suhteellista osuutta, vaikka erät eivät itsessään olisikaan absoluuttisesti muuttuneet. Prosenttimuotoiset tuloslaskelma ja tase antavat kuitenkin arvokasta tietoa yrityksen talousraporttien rakenteesta ja erien kehittymisestä. Parhaimman hyödyn prosenttimuotoisista laskelmista saa, jos analyysoijalla on tietoa lukujen taustoista. (Niskanen & Niskanen 2003, 86–90.)

6.2 Tunnusluvut

Tunnusluvut ovat laskelmallisia suhdelukuja, joiden avulla pyritään selvittämään yrityksen taloudellista suorituskykyä. Niitä käytetään avuksi yritysten välisessä vertailussa, mutta myös yksittäisen yrityksen historian kuvaamisessa ja kehityslinjojen löytämisessä. Tunnuslukujen käyttäminen mahdollistaa yritysten välisen kokoerojen ja rahan arvossa tapahtuneiden muutosten huomioon ottamisen. Taloudellisen toimintakyvyn osatekijät jaetaan tavallisesti kannattavuuteen ja rahoitukseen. Rahoitus voidaan lisäksi tarkastelukulman perusteella jakaa kahteen dimensioon: maksuvalmiuteen eli likviditeettiin ja vakavaraisuuteen eli soliditeettiin.

Näiden lisäksi omaksi ryhmäkseen voidaan erottaa tehokkuutta mittaavat kierto- nopeustunnusluvut. (Kaisanlahti ym. 2017, 155; Niskanen & Niskanen 2003, 110.)

Tunnusluvut perustuvat pääasiallisesti yrityksen tilinpäätökseen ja sen liitteisiin sisältyviin lukuihin ja tietoihin. Ne yhdistelevät tuloslaskelman ja taseen eriä ja tietoja toisiinsa, ja näin lisäävät talousraporttien informatiivisuutta. Perinteisten tunnuslukujen lisäksi käytössä voi kuitenkin olla myös markkinaperusteisia tunnuslukuja, jotka perustuvat osittain markkinoilta saatavilla olevaan tietoon. Tunnuslukuja muodostettaessa ja vertailtaessa tulisi ottaa huomioon, että tunnusluvun oikean arvon määrittäminen on aina suhteellista. Tunnusluville on määritelty tiettyjä viitteellisiä normiarvoja, mutta oikean ”arvon” määrittämisen tulisi aina perustua vertailuarvoon. (Kaisanlahti ym. 2017, 156; Seppänen 2011, 64–65.)

Tunnuslukuja on saatavilla runsaasti, mutta analyysiä varten kannattaa valita ne, jotka parhaiten palvelevat mittauskohdetta. Seuraavassa käydään läpi tämän opinnäytetyön kannalta olennaiset tunnusluvut ja niiden muodostuminen.

6.2.1 Kannattavuus

Kannattavuuden absoluuttinen mittari on yrityksen tulos. Yrityksen väliseen vertailuun ja yksittäisen yrityksen kehittymisen vertailuun käytetään usein kuitenkin kannattavuuden suhteellisia mittareita. Näitä ovat liikevaihtoon suhteutetut katemittarit ja pääomaan suhteutetut tuottomittarit. Liikevaihtoon suhteutetut katemittarit eli voittoprosentit antavat yleensä suhteellisen tarkan tuloksen, mutta soveltuvat heikosti yritysten väliseen vertailuun. Voittoprosentteja ovat muun muassa myynti- ja käyttökateprosentti sekä liike- ja nettotulosprosentti. Voittoprosentit kertovat erityisesti yrityksen hinnoitteluvoimasta sekä liiketoiminnan kustannustehokkuudesta. Pääomaan eli yrityksen resursseihin suhteutetut tuottomittarit palvelevat useita käyttötarkoituksia, mutta ovat laskennallisesti epätarkempia. Pääomaan suhteutettuja tuottomittareita ovat oman-, sijoitetun- ja kokonaispääoman tuottoprosentti. (Alma Talent Oy n.d.; Kaisanlahti ym. 2017, 168; Seppänen 2011, 75.)

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan kannattavuuden kehitystä käyttökate-, liike-
tulos- ja nettotulosprosentin sekä oman pääoman tuottoosprosentin avulla.

Käyttökate kuvaa yrityksen liiketoiminnan tulosta, kun siitä on vähennetty yrityk-
sen toimintakulut (kaava 1). Käyttökateprosentti on käyttökate suhteutettuna lii-
kevaihtoon (kaava 2). Käyttökateprosentille ei ole viitteellisiä normiarvoja vaan
yleensä sitä verrataan yrityksen omistajien asettamaan tavoitearvoon. Arvioin-
nissa olennaista on, riittääkö käyttökate kattamaan yrityksen muut velvoitteet ku-
ten velat, verot, investoinnit ja voitonjaon. Käyttökateprosentin taso riippuu yrityk-
sen toimialasta ja sen kilpailutilanteesta. (Alma Talent Oy n.d.; Seppänen 2011,
75.)

$$\text{Käyttökate} = \text{Liiketulos} + \text{poistot ja arvonalentumiset} \quad (1)$$

$$\text{Käyttökate-\%} = 100 * \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liikevaihto}} \quad (2)$$

Yrityksen operatiivisen toiminnan kannattavuutta mittaa liiketulosprosentti (kaava
4). Liiketuloksessa huomioidaan toimintakulujen lisäksi poistot (kaava 3). Liiket-
loksella yrityksen tulisi kattaa ei-operatiiviset kulut ja osingonjako omistajille. Li-
iketulosprosentti kertoo yrityksen hinnoitteluvoimasta sekä liiketoiminnan kustan-
nustehokkuudesta. Mitä suurempi liiketulosprosentti on, sitä parempi on yrityksen
hinnoitteluvoima. Vastaavasti jos liiketulosprosentti on alhainen tai jopa negatii-
vinen, viittaa se operatiivisiin vaikeuksiin yrityksen liiketoiminnassa. (Alma Talent
Oy n.d.; Seppänen 2011, 76.)

$$\text{Liiketulos} = \text{Liikevaihto} + \text{liiketoiminnan muut tuotot} - \\ \text{toimintakulut} - \text{poistot ja arvonalentumiset} \quad (3)$$

$$\text{Liiketulos-\%} = 100 * \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liikevaihto}} \quad (4)$$

Nettotulos kertoo yrityksen tuloksen, kun kaikki liiketoiminnan varsinaiset kulut on
vähennetty (kaava 5). Se ilmaisee, miten yritys on onnistunut selviytymään var-
sinaisella toiminnallaan lainojen koroista sekä käyttöpääoman ja investointien

omarahoituksesta. Nettotuloksesta maksetaan osinko omistajille ja loput investoidaan takaisin liiketoimintaan. Nettotuloksen tavoitetaso määräytyy pääosin yrityksen voitonjakotavoitteiden mukaan. Nettotuloksen voidaan katsoa olevan vähintään tyydyttävä, jos oman pääoman tuotto ylittää 10 % tason. (Alma Talent Oy n.d.)

$$\text{Nettotulos} = \text{Liikevaihto} + \text{liiketoiminnan muut tuotot} - \text{toimintakulut} - \text{poistot ja arvonalentumiset} \quad (5)$$

$$\text{Nettotulos-\%} = 100 * \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liikevaihto}} \quad (6)$$

Oman pääoman tuottoprosentti (ROE) kertoo yrityksen kyvystä tuottaa toiminnallaan lisäarvoa omistajien yritykseen investoimalle pääomalle (kaava 7). Vaikka tunnusluvulle onkin asetettu viitteelliset normiarvot, tulisi tunnusluvun tavoitetaso määräytyä pitkälti omistajien asettamien tuottovaatimusten mukaan. Yrityksen on pystyttävä saamaan tuottoa sekä vieraalle että omalle pääomalle. (Alma Talent Oy n.d.)

Viitteelliset normiarvot oman pääoman tuotolle ovat (Alma Talent Oy n.d.):

Erinomainen	yli 20 %
Hyvä	15–20 %
Tyydyttävä	10–15 %
Välttävä	5–10 %
Heikko	alle 5 %

$$\text{Oman pääoman tuotto-\%} = 100 * \frac{\text{Nettotulos (12kk)}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin}} \quad (7)$$

6.2.2 Vakavaraisuus

Vakavaraisuus kertoo yrityksen kyvystä suoriutua velvoitteistaan pitkällä aikavälillä. Mitä korkeampi vakavaraisuus sitä paremmat mahdollisuudet yrityksellä on saada lisärahoitusta eli uutta vierasta pääomaa esimerkiksi kasvusuunnitelmien toteuttamiseen. Tällaisilla yrityksillä on pieni rahoitusriski. Alhainen vakavaraisuus puolestaan indikoi yrityksen korkeasta rahoitusriskistä sekä mahdollisesti heikentyneestä kyvystä hoitaa velvoitteensa. Huomioitavaa on kuitenkin, että tyyppillisesti korkea vakavaraisuus merkitsee alhaista oman pääoman tuottoastetta, kun vieraan pääoman mukanaan tuoma velkavipu jätetään hyödyntämättä. Velkavivun käyttäminen eli vieraan pääoman lisääminen nostaa oman pääoman tuottoa, kun toiminnan ja investointien rahoittamiseen ei sitoudu niin paljon omaa pääomaa. Kyse on siis pääomarakenteeseen liittyvästä valinnasta, joka yrityksen omistajien täytyy tehdä. (Kaisanlahti ym. 2017, 193–194; Seppänen 2011, 83–84.)

Vakavaraisuuden tunnusluvut jaotellaan staattisiin, rahoitusrakennetta tarkasteleviin, sekä dynaamisiin, rahoituksen riittävyttä, tarkasteleviin mittareihin. Staattisia mittareita ovat omavaraisuus- ja nettovelkaantuneisuusaste sekä suhteellinen velkaantuneisuusprosentti. Dynaamisia mittareita on useita, muun muassa nettorahoituskuluprosentti, vieraan pääoman takaisinmaksuaika ja lainojen hoitokate. (Alma Talent Oy n.d.) Tässä opinnäytetyössä keskitytään kuitenkin tarkastelemaan erityisesti vakavaraisuuden kahta staattista tunnuslukua: omavaraisuusastetta ja suhteellista velkaantuneisuutta. Syy tähän on se, että kohdeyrityksen taseessa ei ole korollista vierasta pääomaa, mikä puolestaan tarkoittaa, että myös rahoituskulut ovat hyvin pienet. Tämän takia dynaamisten vakavaraisuus tunnuslukujen laskeminen ei ole olennaista.

Omavaraisuusaste (kaava 8) kertoo yrityksen kyvystä selviytyä sitoumuksista. Mitä suurempi omavaraisuusaste on, sitä suurempi osa yhtiön taseessa olevista varoista on rahoitettu omalla pääomalla. Suuri omavaraisuusaste kertoo yrityksen vakaudesta sekä sen kyvystä selviytyä mahdollisista tappioista. (Alma Talent Oy n.d.)

Viitteelliset ohjearvot omavaraisuusasteelle ovat (Kaisanlahti ym. 2017, 197.):

Hyvä	Yli 40 %
Tyydyttävä	20–40 %
Heikko	Alle 20 %

$$\text{Omavaraisuusaste-\%} = 100 * \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma}} \quad (8)$$

Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti kertoo yrityksen kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon (kaava 9). Sen avulla voidaan tarkastella velkojen merkitystä yritykselle sekä vieraan pääoman räsitusla yrityksen toiminnalle. Tunnusluvulle ei ole olemassa selkeitä ohjearvoja vaan sitä kannattaa verrata esimerkiksi käyttökatteseen eli selviääkö yritys veloistaan pelkällä tulorahoituksella ja jääkö sillä varoja investointeihin. (Alma Talent Oy n.d.; Kaisanlahti ym. 2017, 200.)

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus-\%} = 100 * \frac{\text{Oikaistun taseen velat}}{\text{Liikevaihto}} \quad (9)$$

6.2.3 Maksuvalmius

Maksuvalmiudessa eli likviditeetissä on kaikessa yksinkertaisuudessaan kyse rahojen riittävydestä. Likvidejä varoja eli heti käytössä olevaa maksuvalmiutta edustavat taseessa käteisvarat ja pankkitalletukset. Näiden lisäksi maksuvalmiutta edustavat taseessa helposti rahaksi muutettavat tase-erät kuten pörssinoiteeratut arvopaperit sekä valtaosa vaihtuvien vastaavien saamisista, kuten myyntisaamiset ja vaihto-omaisuus. Myös heti käyttöön saatavissa olevat luotot voidaan katsoa edustavan maksuvalmiutta. (Kaisanlahti ym. 2017, 182–183.)

Maksuvalmiuden tunnusluvut jaetaan staattisiin ja dynaamisiin. Staattiset tunnusluvut mittaavat yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan eli yrityksen kassavalmiutta ja rahoituspuskuria. Staattisuus tarkoittaa, tunnusluvut kuvaavat yrityksen maksuvalmiutta tietyllä hetkellä. Tämän takia staattinen maksuvalmius

saattaakin vaihdella suuresti tilikauden aikana. Maksuvalmiuden staattisia tunnuslukuja ovat Quick ratio ja Current ratio. (Alma Talent Oy n.d.; Seppänen 2011, 88.)

Quick ratio tunnetaan myös nimellä happotesti. Se mittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaista veloistaan pelkällä rahoitusomaisuudellaan (kaava 10). Tunnusluvun suositusarvona pidetään lukua 1, joka tarkoittaa, että yritys kattaa rahoitusomaisuudellaan täysin lyhytaikaisten velkojen määrän. (Alma Talent Oy n.d.)

Quick ration viitteelliset ohjearvot ovat (Kaisanlahti ym. 2017, 188):

Hyvä	Yli 1
Tyydyttävä	0,5–1
Heikko	Alle 0,5

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}} \quad (10)$$

Current ratiossa tarkastelujakso on pidempi. Siinä rahoitusomaisuuteen laskeaan mukaan myös yrityksen vaihto-omaisuus (kaava 11). Vaihto-omaisuuden realisointiin liittyy kuitenkin aina epävarmuus koskien sen realisointihetken arvoa, joka saattaa poiketa suurestikin tasearvosta. (Alma Talent Oy n.d.)

Current ration viitteelliset ohjearvot ovat (Kaisanlahti ym. 2017, 188):

Hyvä	Yli 2
Tyydyttävä	1–2
Heikko	Alle 1

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}} \quad (11)$$

Maksuvalmiuden dynaamiset tunnusluvut sen sijaan mittaavat rahavirtoja ja niiden riittävyttä yrityksen velvoitteiden hoitoon. Tässä työssä dynaamiseksi tunnusluvuksi valikoitui rahoitustulos (kaava 12) ja rahoitustulosprosentti (kaava 13).

Yrityksen rahoitustulos kertoo yrityksen kyvystä selviytyä velvoitteistaan varsinaisen liiketoiminnan tuottamalla tulorahoituksella ja sitä voidaan pitää yksinkertaistettuna kassavirtalaskelmana. Rahoitustuloksen tulisi kattaa lainojen lyhennykset, investointien omarahoitusosuudet, käyttöpääoman lisäykset ja omistajien voitonjakotarpeet. Rahoitustulosprosenttia pidetään myös yhtenä yrityksen kannattavuuden katemittarina. (Alma Talent Oy n.d.)

$$\text{Rahoitustulos} = \text{Nettotulos} + \text{poistot ja arvonalentumiset} \quad (12)$$

$$\text{Rahoitustulos-\%} = 100 * \frac{\text{Rahoitustulos}}{\text{Liikevaihto}} \quad (13)$$

Rahoitustulokselle ei ole ohjearvoja, mutta sen tulisi lyhyelläkin aikavälillä olla vähintään positiivinen. Negatiivinen rahoitustulos on usein merkki siitä, että yritys on joutunut kattamaan rahoituskulujaan lisävelalla tai likviditeettiään purkamalla. (Alma Talent Oy n.d.)

6.2.4 Liiketoiminnan laajuus ja tehokkuus

Liikevaihto on tavanomaisin yrityksen toiminnan laajuuden mittari ja sillä kuvaankin yleisesti yrityksen kokoa. Liikevaihdon voidaan myös katsoa kuvaavan yrityksen operatiivisen strategian onnistumista. Ilman liikevaihtoa yritys ei pysty pitkään harjoittamaan liiketoimintaansa. Liikevaihto lasketaan bruttoperusteisesti, joka tekee siitä hyvin vertailukelpoisen yritysten välillä. Liikevaihtoa käytetään osatekijänä monien tunnuslukujen laskemisessa. (Kaisanlahti ym. 2017, 104; Seppänen 2011, 101.)

Liikevaihdon kehitys on yrityksen tärkein suorituskyvyn mittari. Tätä kehitystä kuvaa liikevaihdon kasvuprosentti (kaava 14). Tunnusluku kuvaa yrityksen myynnin kasvua, joka on yleensä seurausta tuote- ja palvelutarjonnan kasvusta sekä myyntihintojen noususta. Liikevaihdon kasvulle ei voida asettaa viitteellisiä normiarvoja, sillä arvo riippuu paljon yrityksen toimialan kehityksestä, alueellisesta kilpailutilanteesta ja vuotuisesta inflaatiosta. (Alma Talent Oy n.d.; Seppänen 2011, 103.)

$$\text{Liikevaihdon kasvu-\%} = 100 * \frac{\text{Liikevaihto} - \text{edellinen liikevaihto}}{\text{Edellinen liikevaihto}} \quad (14)$$

Yrityksen tehokkuutta voidaan mitata laskemalla ostovelkojen kiertoaikaa (kaava 15). Se kertoo, missä ajassa yrityksen ostot keskimäärin maksetaan. Tunnusluvun avulla voidaan myös selvittää, onko yrityksellä mahdollisuutta ostovelkojen maksujen lykkäämiseen. Tällä tavalla voidaan mahdollisesti parantaa yrityksen maksuvalmiutta. Toisaalta pidentynyt maksuaika voi olla merkki heikentyneestä maksuvalmiudesta ja jopa maksuvaikeuksista. Tämä on todennäköisesti syynä, jos myös muut yrityksen tunnusluvut näyttävät heikoilta. Ostovelkojen kiertoaikalle ei voida antaa mitään yleispäteviä viitearvoja, sillä maksuajat vaihtelevat toimialoittain. (Alma Talent Oy n.d.; Kisanlahti ym. 2017, 191.)

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika} = 365 * \frac{\text{Ostovelat}}{\text{Aine- ja tarvikeostot}} \quad (15)$$

7 CASE RAVINTOLA X

Ravintola x:n on vuodesta 2008 asti Tampereella toiminut ruokaravintola. Ravintolalla on noin 60 asiakaspaikkaa, joista asiakasmäärää koskevien rajoitusten aikana on ollut käytössä noin 40. Ravintola x sulki omaehtoisesti ravintolatoiminnan jo 17.3.2020 ja ovet avattiin uudestaan 3.6.2020. Ravintola x:n tilikausi on kalenterivuosi, joten kuluvalta vuodelta ei ollut vielä saatavilla tilinpäätöstä. Yrityksen ajantasaiset talousraportit olivat kuitenkin saatavilla syyskuun loppuun asti, ja tämän takia vertailtavaksi ajanjaksoksi valikoituikin 1.1. – 30.9.2020. Valittu ajanjakso on myös vertailtavuuden kannalta helposti jaettavissa kvartaaleihin. Valitun ajanjakson lukuja on verrattu vastaavan ajanjakson lukuihin vuosilta 2017, 2018 ja 2019. Vertailulla on tarkoitus selvittää, millaisia vaikutuksia alkuvuodesta levinneellä koronavirusepidemialla on ollut ravintola x:n vuoden 2020 liiketoiminnan talouslukuihin.

Tunnuslukujen tason määrittelemiseksi on Työ- ja elinkeinoministeriön TEM-Tilastopalvelusta haettu toimialan tilinpäätöstietoihin perustuvat keskiluvut (liite 5). (Työ- ja elinkeinoministeriö 2020.) Vertailtavuudessa on otettu huomioon se, että tilastopalvelun luvut perustuvat tilinpäätöstietoihin eivätkä siinä suhteessa anna täysin oikeaa kuvaa vertailtaessa kesken tilikautta muodostettuihin lukuihin. Luvut antavat kuitenkin suuntaa sellaisten tunnuslukujen suhteen, joille ei ole olemassa ohjeita, vaan tunnusluvun taso riippuu toimialasta. Liikevaihdon osalta sen sijaan on saatavilla ravitsemistoimialan lukuja jo vuodelta 2020 ja näitä onkin käytetty apuna verrattaessa ravintola x:n liikevaihdon kehitystä (Tilastokeskus 2020).

7.1 Tuloslaskelman ja taseen toimenpiteet

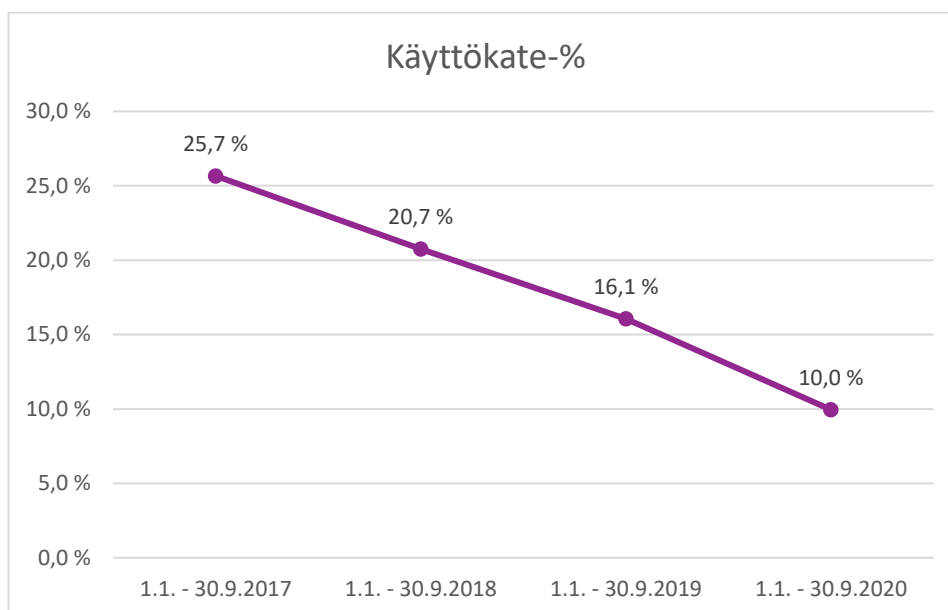
Ennen analysointia ravintola x:n tuloslaskelmasta ja taseesta muodostettiin oikaistut (liite 1) sekä prosenttimuotoiset (liite 2) laskelmat. Koska vertailua haluttiin tehdä osittain myös neljännesvuosi tasolla, muodostettiin tuloslaskelmasta kvartaalitasoinen laskelma liiketulokseen asti (liite 3). Liikevaihtoa haluttiin tämän li-

säksi tarkastella kuukausitasolla, joten liikevaihdon osalta tehtiin kuukausikohtainen taulukko muutosprosentti laskelmiseen (liite 4). Tähän otettiin mukaan myös Tilastokeskukselta saatavilla oleva tieto ravitsemisalalan vuoden 2020 liikevaihdon muutoksesta.

Ravintola x:n tuloslaskelma ja tase eivät vaatineet juurikaan oikaisutoimenpiteitä vaan kyse oli lähinnä erien uudelleen järjestelystä. Liiketoiminnan tuotot eivät vaatineet oikaisua miltään osin. Tuloslaskelmalla liikevaihto piti sisällään ravintolatoiminnan myyntituotot, ja liiketoiminnan muut tuotot sisälsivät vuokratuottoja yrityksen omistamista osakehuoneistoista. Yritys on hakenut kappaleessa 2.4 mainittua KEHA-keskuksen myöntämää uudelleentyöllistämistukea, mutta sitä ei ollut maksettu 30.9.2020 mennessä. Näin ollen liiketoiminnan tuotot eivät sisältäneet ulkopuolisilta tahoilta saatuja avustuksia tai tukia. Myöskään liiketoiminnan kuluissa ei ollut oikaistavaa. Poistot olivat vuosina 2017 ja 2018 huomattavasti suuremmat kuin vuosina 2019 ja 2020 johtuen rakennuspoistoista. Kyse oli kuitenkin suunnitelmanmukaisista poistoista, joten näitä ei oikaistu. Rahoitustuotot ja -kulut erässä oli vuodella 2019 osakehuoneiston myynnistä saatu myyntivoitto. Tämä siirrettiin oikaistulla tuloslaskelmalla satunnaisiin tuottoihin nettotuloksen vertailtavuuden vuoksi, koska kyse oli satunnaisesta ja kertaluontoisesta erästä. Verot eivät vaatineet oikaisua. Taseen osalta tehtiin vain erien uudelleenjärjestelyä oikaistun taseen kaavan mukaisesti.

7.2 Kannattavuus

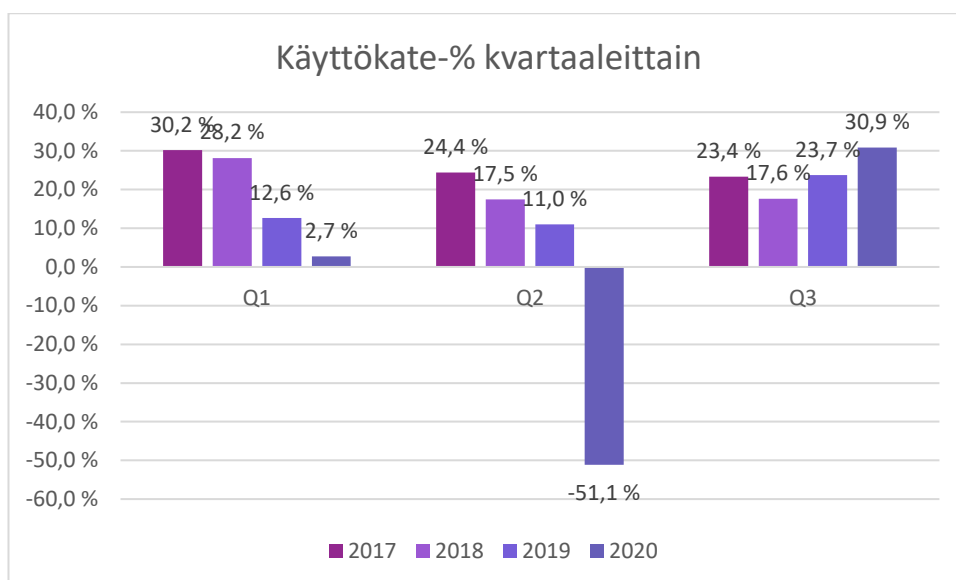
Ravintola x:n prosenttimuotoisesta tuloslaskelmasta ensimmäinen välitulokateprosentti, on ollut laskussa vuodesta 2017 lähtien (kuvio 4). Lasku on ollut noin viiden prosenttiyksikön luokkaa vuosittain. Vuonna 2020 laskua on ollut aavistuksen enemmän vuosiin 2018 ja 2019 verrattuna. Prosenttimuotoisesta tuloslaskelmasta (liite 2) voidaan havaita, että vuonna 2020 henkilöstö- ja liiketoiminnan muut kulut ovat jatkaneet kasvuaan, vaikka yritys oli suljettuna lähes 2,5 kuukautta. Sulun aikana yrityksen ainoat tuotot ovat olleet osakehuoneistosta saadut vuokratuotot, joiden osuus on ollut keskimäärin 2 % koko liiketoiminnan tuotoista. Verrattaessa käyttökateprosenttia toimialan keskilukuihin (liite 5), voidaan 10 % prosentin käyttökateprosenttia pitää vielä kohtuullisena.

KUVIO 4. Käyttökateprosentin kehitys laskettuna 1.1.–30.9. väliseltä ajalta vuosina 2017–2020

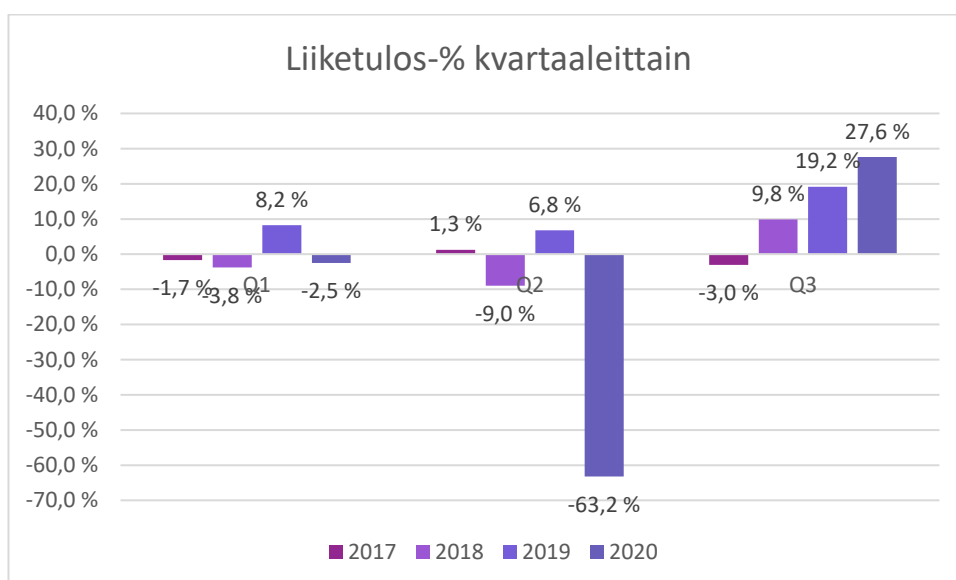
Kun tarkastellaan käyttökateprosenttia kvartaaleittain, saadaan tarkempi käsitys vuoden 2020 kehityksestä (kuvio 5). Kuvioista on nähtävissä, että laskua on huomattavasti jo ensimmäisen kvartaalin aikana, joka selittyy sillä, että ravintola x sulki ovensa jo 17.3.2020, yli kaksi viikkoa ennen hallituksen antamaa määräaika 4.4.2020. Suurin notkahdus käyttökatteessa on kuitenkin juuri toisen kvartaalin (1.4.–30.6.) aikana, jolloin ravintolat olivat hallituksen määräyksellä suljettuna kaksi kuukautta. Liikevaihtoa kertyi toisen kvartaalin aikana vain kesäkuun ravintolamyynnistä sekä vuokratuotoista ja tuotot laskivatkin 63,6 % vuodesta 2019. Kulut eivät kuitenkaan laskeneet samassa suhteessa, vaan esimerkiksi henkilöstökulut laskivat 38,8 % ja liiketoiminnan muut kulut vain 7,7 % vuoden 2019 vastaavasta (liite 3).

Huomionarvoisinta on kuitenkin se, että käyttökate on vuoden 2020 kolmannella kvartaalilla 30,9 % ja näin ollen parempi kuin vuosien 2017, 2018 ja 2019 vastaavilla kvartaaleilla. Ainoastaan vuosien 2017 ja 2018 ensimmäisellä kvartaalilla on päästy vastaavanlaisiin käyttökatteeseen.

KUVIO 5. Käyttökateprosentin kehitys kvartaaleittain vuosina 2017–2020

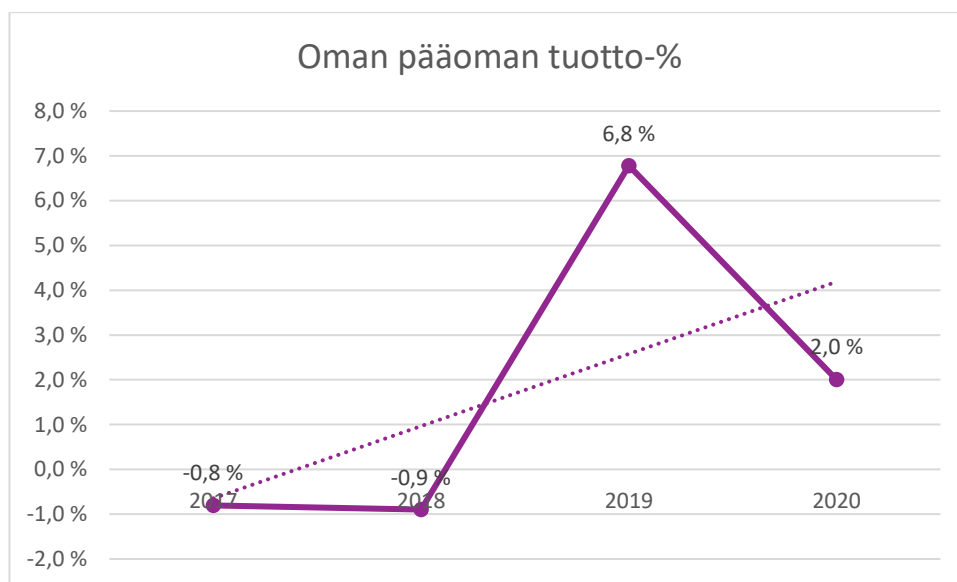
Liiketulosprosentin kehitys kulkee hyvin pitkälle samaa linjaa kuin käyttökateprosentinkin (kuvio 6). Vuoden 2020 ensimmäisen ja toisen kvartaalin liiketulosprosentti painui poistojen jälkeen negatiiviseksi nousten kuitenkin kolmannella kvartaalilla reilusti aiempia vuosia paremmaksi. On kuitenkin muistettava, että vuosien 2017 ja 2018 liiketulosta rasittavat suuremmat suunnitelman mukaiset poistot. Kuten prosentimuotoisesta tuloslaskelmasta (liite 2) voidaan nähdä, olivat poistot vuosina 2017 ja 2018 yli 20 % liikevaihdosta, kun ne vuonna 2020 olivat enää 5,2 %. Ravintola x:n liiketulosprosentti 30.9.2020 oli koko ajanjakso huomioiden 4,8 %, jota toimialaan verrattaessa voidaan pitää kohtalaisena (liite 5).

KUVIO 6. Liiketulosprosentin kehitys kvartaaleittain vuosina 2017–2020

Nettotuloksen kehitystä ei ole ravintola x:n osalta tarpeen tarkastella yksityiskoh-
taisemmin. Kuten prosenttimuotoisesta tuloslaskelmasta (liite 2) voidaan havaita,
yrityksen rahoitustuotot ja -kulut sekä välittömät verot ovat suhteellisen alhaiset,
eikä näissä ole juurikaan vaihtelua tilikausien välillä. Tämän takia liiketuloksen ja
nettutuloksen ero on suhteellisen pieni.

Ravintola x:n oman pääoman tuotto-% on ollut vuosina 2017–2020 suhteel-
lisen alhainen (kuvio 7). Luvussa on kuitenkin tarkasteluvuosien välillä suurta
heittoa, joka on suoraan suhteessa liike- ja nettutuloksen muutoksiin. Yrityksen
oman pääoman määrä taseessa on myös huomattavan suuri. Syyskuun 2020
oman pääoman tuotto-% oli 2 %, mikä on tunnusluvun viitearvojen mukaan
heikko.

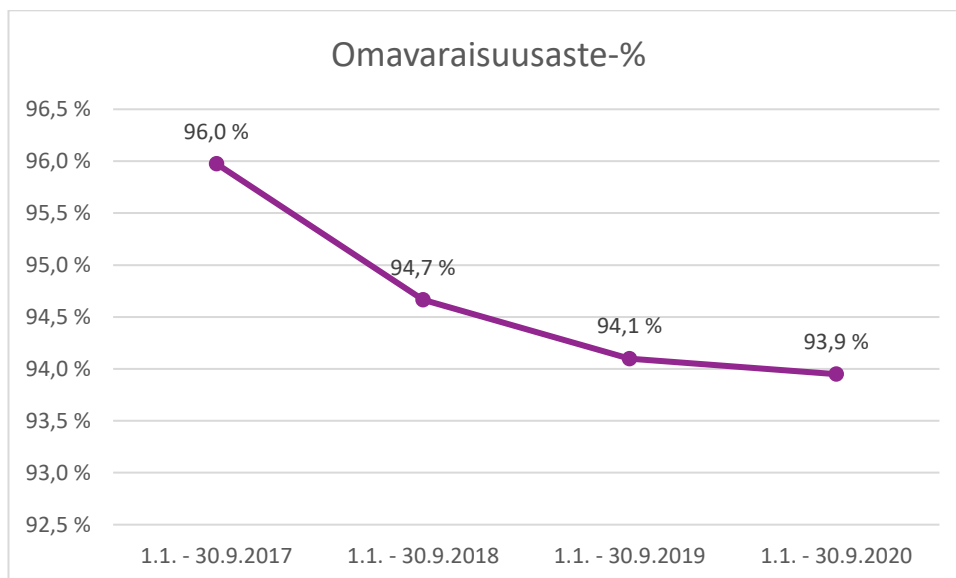

KUVIO 7. Oman pääoman tuotto-%n kehitys 30.9. vuosina 2017–2020

7.3 Vakavaraisuus

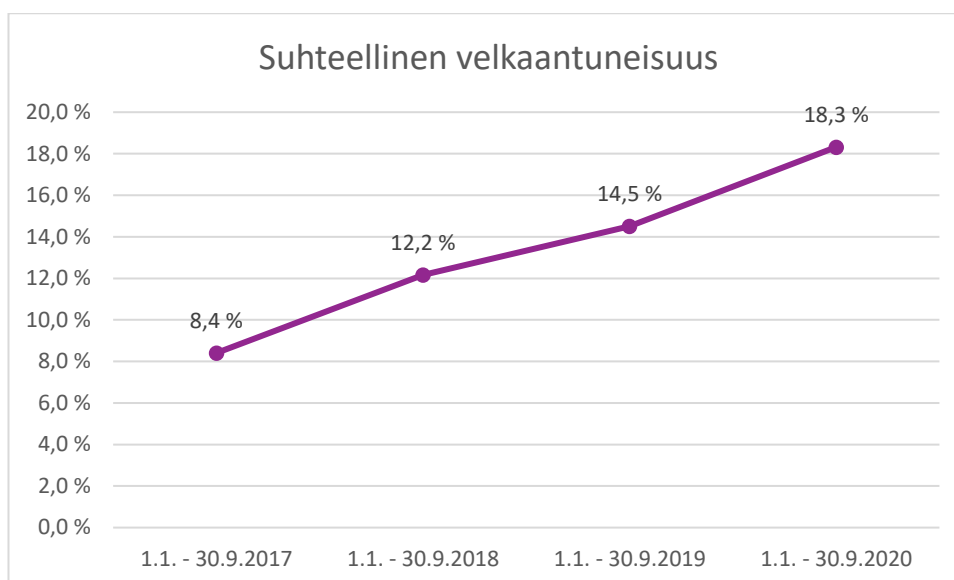
Ravintola x:n omavaraisuusaste on yli 90 % eli yrityksen voidaan sanoa olevan
erittäin vakavarainen (kuvio 8). Tämä tarkoittaa, että oma pääoma muodostaa
suurimman osan yrityksen taseesta. Vaikka omavaraisuusaste onkin ollut lasku-
suunnassa vuodesta 2017, on lasku ollut hyvin pientä ja omavaraisuusaste on
edelleen vuoden 2020 syyskuussa lähes samalla tasolla kuin vuonna 2019 vas-

taavana ajankohtana. Hyvä vakavaraisuus tarkoittaa, että yrityksellä on pieni rahoitusriski. Kuten alhainen oman pääoman tuotto prosentti kuitenkin indikoi, ei yritys tällä hetkellä hyödynnä vieraan pääoman tuomaa velkavipua. Taseesta (liite 1) nähdäänkin, että yrityksellä ei ole lainkaan pitkäaikaista vierasta pääomaa.

Kuvio 8. Omavaraisuusaste 30.9. vuosina 2017–2020

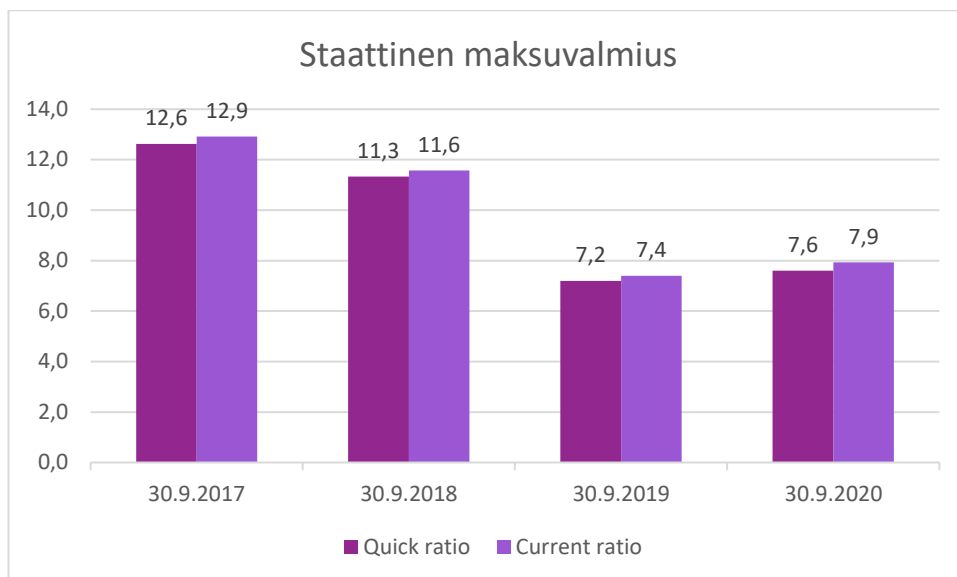
Ravintola x:n suhteellinen velkaantuneisuus puolestaan on kasvanut tasaisesti vuodesta 2017 ollen 30.9.2020 18,3 % (kuvio 9). Yrityksen taseessa (liite 1) on vain lyhytaikaista vierasta pääomaa, joka muodostuu ostovelosta ja muista lyhytaikaisista veloista. Näiden osuus taseesta on kasvanut vuoden 2017 neljästä prosentista vuoden 2020 kuuteen prosenttiin. Suhteelliselle velkaantuneisuudelle ei ole olemassa ohjearvoja, mutta verrattaessa lukua käyttökateeseen, voidaan todeta, että vuosina 2017–2019 käyttökate on riittänyt kattamaan yrityksen velat. Vuonna 2020 yritys on joutunut käyttämään muita varojaan velkojen hoitoon, eikä käyttökate ole riittänyt esimerkiksi investointien toteuttamiseen. Toimialaan verrattuna ravintola x:n suhteellinen velkaantuneisuus on hyvin maltillinen (liite 5).

KUVIO 9. Suhteellinen velkaantuneisuus 30.9. vuosina 2017–2020

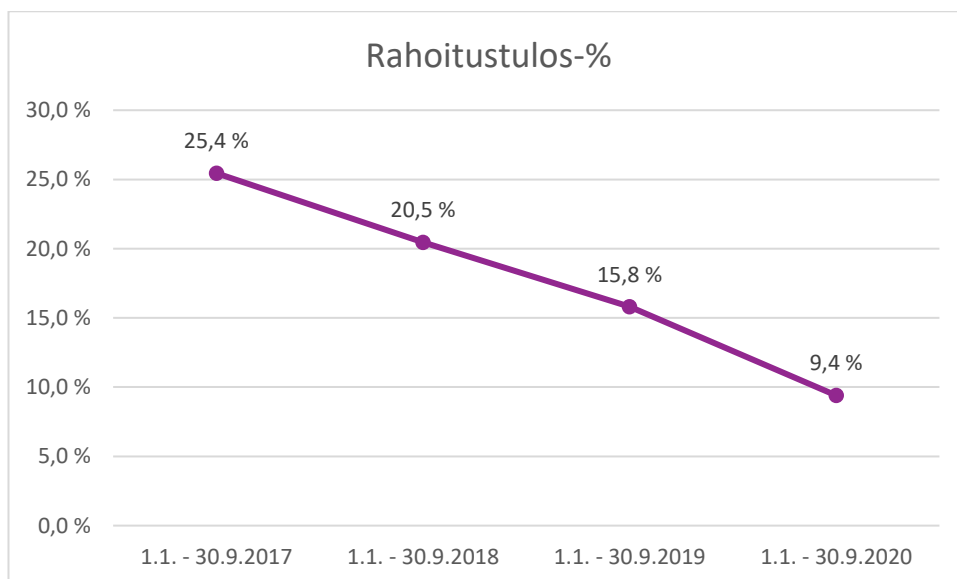
7.4 Maksuvalmius

Ravintola x:n staattista maksuvalmiutta eli likvidien varojen riittävyyttä tarkastellaan tunnuslukujen quick ja current ratio avulla (kuvio 10). Tunnuslukujen staattisuus tarkoittaa sitä, että se kuvaa maksuvalmiutta tietyssä hetkenä, joka tässä opinnäytetyössä on 30.9. Ravintola x:n quick ratio ja current ratio eivät arvoiltaan juurikaan eroa toisistaan, sillä vaihto-omaisuuden arvo ei ole merkittävä. Näissäkin tunnusluvuissa on nähtävissä laskua vuodesta 2017. Vuoden 2020 tilanne on kuitenkin parempi kuin vuonna 2019 vastaavana hetkenä. Kasvua vuoden takaisesta on quick ration osalta 5,6 % ja current ration osalta 7,2 %. Molempien tunnuslukujen arvo on 30.9.2020 yli 7 eli ohjearvojen mukaan yrityksen maksuvalmius on hyvä. Ravintola x pystyy siis helposti suoriutumaan kaikista veloistaan pelkällä rahoitusomaisuudellaan. Ja kuten prosenttimuotoisestakin taseesta (Liite 2) nähdään, on rahoitusomaisuuden osuus taseesta yli 45 % kun vastavasti vieraan pääoman osuus on vain 6 %. Rahoitusomaisuuteen ei ole huomioitu yrityksen pitkäaikaisia sijoituksia ja saamisia, sillä tunnusluvuista saadaan tarkempi kuva, kun nämä jätetään laskennan ulkopuolelle (Kaisanlahti 2017, 188).

KUVIO 10. Quick ratio ja Current ratio arvo 30.9. vuosina 2017–2020

Ravintola x:n dynaamista maksuvalmiutta tarkastellaan rahoitustulosprosentin avulla (kuvio 11). Yrityksen rahoitustulosprosentti on positiivinen, joten sitä voidaan pitää hyvänä. Tämä viittaa siihen, että yritys kykenee selviytymään velvoitteistaan varsinaisen liiketoiminnan tuottamalla tulorahoituksella. Tunnusluvussa on kuitenkin selvää laskua vuodesta 2017 lähtien, ja vuoden 2020 rahoitustulos on laskenut vuodesta 2019 peräti 49,3 %. Vuoden 2020 syyskuun lopun rahoitustulosprosentti 9,4 % on kuitenkin toimiala huomioon ottaen edelleen hyvällä tasolla (liite 5).

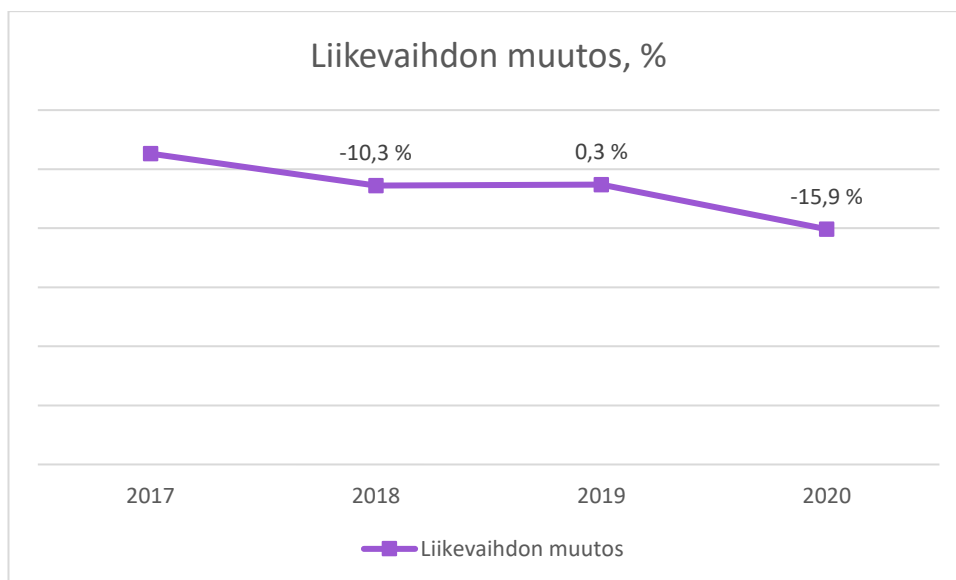

KUVIO 11. Rahoitustulosprosentti 30.9. vuosina 2017–2020

7.5 Liiketoiminnan laajuus ja tehokkuus

Ravintola x:n liiketoiminnan laajuutta ja sen kehitystä tarkastellaan liikevaihdon ja liikevaihdon muutosprosentin avulla. Liikevaihtoon on huomioitu vain ravintolatoiminnan myyntituotot, sillä halutaan selvittää, miten koronaepidemia on vaikuttanut nimenomaan ravintolatoimintaan. Yrityksen muut tuotot ovat säännöllisiä vuokratuottoja.

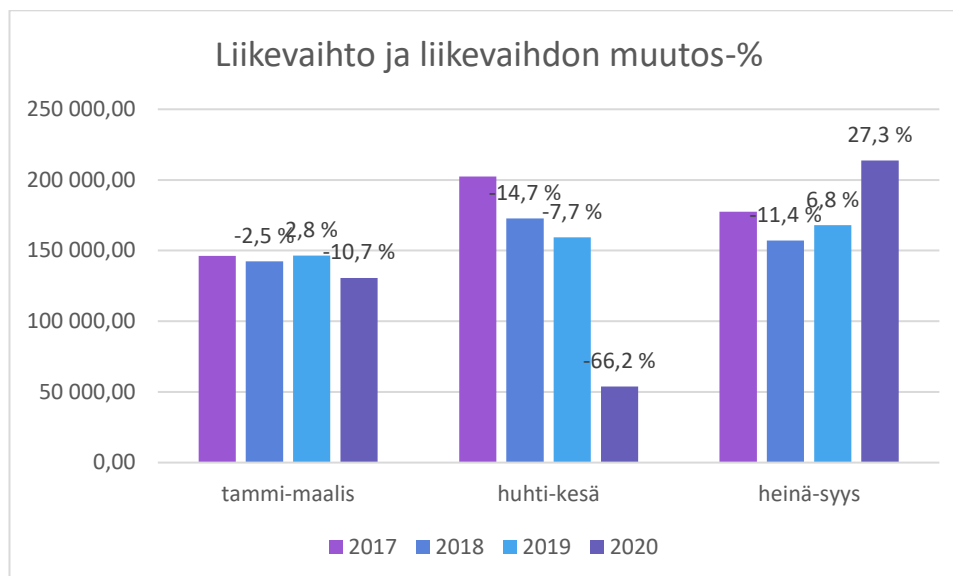
Ensin tarkastellaan koko valitun ajanjakson 1.1.–30.9. liikevaihdon kehitystä (kuvio 12). Vuoden 2020 tammi-syyskuun liikevaihto on laskenut 15,9 % vuodesta 2019 ja vuoden 2017 vastaavaan ajankohtaan verrattuna laskua on 24,3 %. Koko majoitus- ja ravitsemistoimialan työpäiväkorjattu liikevaihto laski tammi-syyskuussa 27,6 % vuoteen 2019 verrattuna (SVT 2020, 5). Tähän verrattuna ravintola x on pärjännyt koronaepidemian paineessa hieman paremmin kuin muut toimialan yritykset. Liikevaihdon lasku merkitsee kuitenkin suurempaa liiketoiminnan riskiä ja voi pitkällä tähtäimellä aiheuttaa kannattavuus- ja maksuvalmiusongelmia (Seppänen 2011, 139).

KUVIO 12. Liikevaihdon muutos tammi-syyskuu 2017–2020

Jotta saataisiin tarkempaa kuvaa liikevaihdon kehityksestä kyseisellä ajanjaksolla, tarkastellaan seuraavaksi liikevaihtoa ja sen kehitystä neljännesvuositasolla (kuvio 13). Vuonna 2020 liikevaihto on laskenut selvästi jo ensimmäisen kvartaalin aikana, mutta suurin pudotus on toisella kvartaalilla eli ravintoloiden

sulkutoimenpiteiden aikaan. Toisella kvartaalilla laskua on 66,2 % vuoden 2019 toisen kvartaalin liikevaihdosta. Huomioitavaa on, että vuoden 2020 kolmannella kvartaalilla liikevaihto on kasvanut 27,3 % vuoden takaisesta, ja jopa vuoteen 2017, jolloin liikevaihto on ollut vertailuvuosista paras, kasvua on 20,4 %.

KUVIO 13. Liikevaihto ja liikevaihdon muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan kvartaaliin ajalta Q1-Q3 vuosina 2017–2020

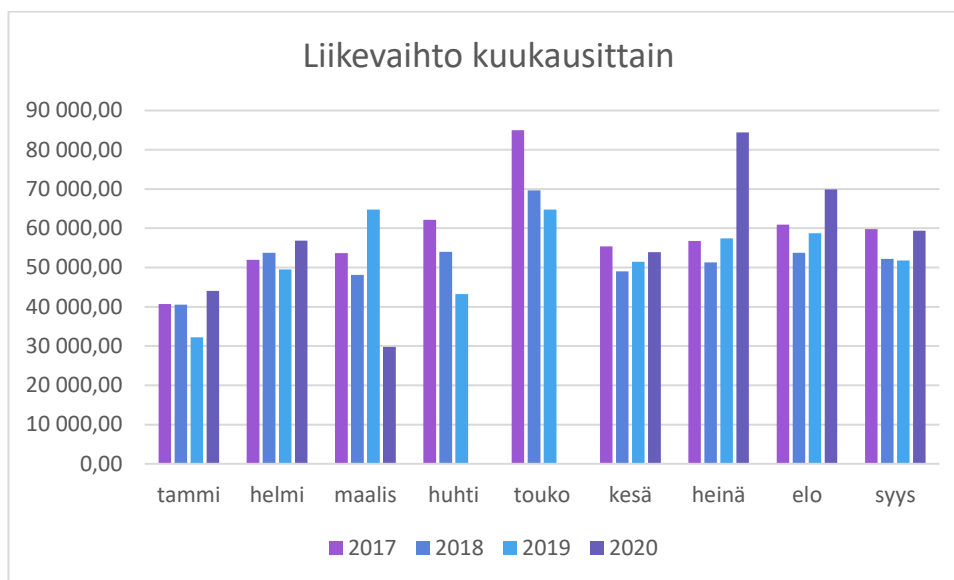
Verrattaessa ravintola x:n liikevaihdon kehitystä ravitsemistoimialan yleiseen kehitykseen vuonna 2020, huomataan, että ravintola x:n liikevaihto laski enemmän ensimmäisen ja toisen kvartaalin aikana kuin ravitsemistoimintaa harjoittavissa yrityksissä keskimäärin (kuvio 14). Toimialalla lasku kuitenkin jatkui myös kolmannella kvartaalilla, kun taas ravintola x teki tällä kvartaalilla selvästi kasvua edelliseen vuoteen verrattuna.

Palvelualojen liikevaihtokuvaaja (2015=100) muuttujina Toimiala, Muuttuja, Tiedot ja Vuosineljännes

	2020Q1	2020Q2	2020Q3
56 Ravitsemistoiminta			
Liikevaihto			
Alkuperäisen indeksisarjan vuosimuutos, %	-7,0	-48,4	-14,3

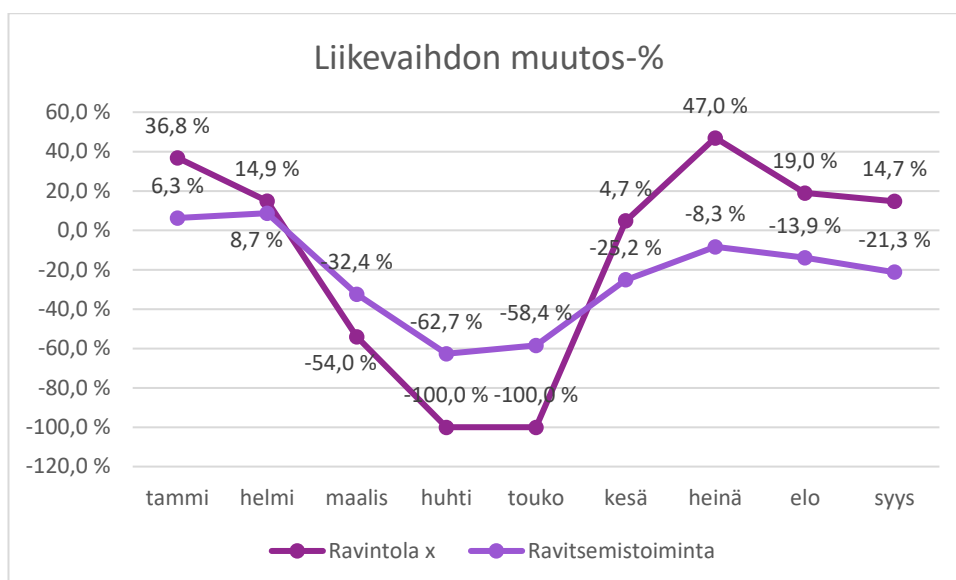
KUVIO 14. Ravitsemistoiminta, liikevaihto vuosimuutos %, neljännesvuosi (Tilastokeskus 2020)

Kun liikevaihtoa tarkastellaan kuukausitasolla jokaisen vertailuvuoden osalta, havaitaan, että verrattuna vuosiin 2018 ja 2019 vuoden 2020 liikevaihto on ollut parempi kaikkina muina kuukausina paitsi ravintola x:n sulkukuukausien maaliskokuu aikana (kuvio 15). Myös vuoteen 2017 verrattuna liikevaihto on ollut joinkin kuukausina parempi.

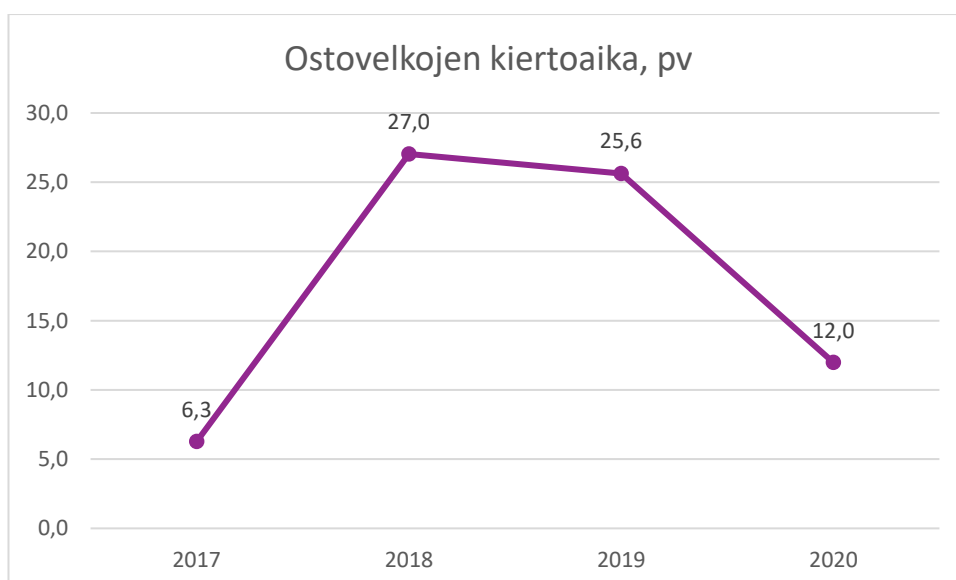
KUVIO 15. Kuukausittainen liikevaihto 2017–2020

Suurin huomio kuukausittaisten liikevaihtojen kohdalla kiinnittyy vuoden 2020 heinäkuun liikevaihtoon, jossa on kasvua peräti 47 % verrattuna vuoden 2019 heinäkuuhun (kuvio 16). Elokuussa kasvua on 19 % ja syyskuussakin vielä 14,7 % vuoden takaiseen. Verrattuna muihin ravitsemistoimintaa harjoittaviin yrityksiin on ravintola x:n kehitys ollut vuonna 2020 huomattavasti positiivisempaa (liite 4). Erityisesti erottuvat kolmannen kvartaalin kuukaudet heinä-, elo- ja syyskuu, jolloin ravintola x:n liikevaihto on kasvanut selvästi edellisestä vuodesta, kun taas yleisesti toimialalla on laskua edelliseen vuoteen verrattuna vielä näinäkin kuukausina. Ravintola x:n heinäkuun liikevaihdon kasvua voitaneen pitää varsin poikkeuksellisena. Maalis-, huhti- ja toukokuun muuta toimialaa suurempaa laskua taasen selittänee se, että ravintola x:llä ei ollut esimerkiksi ruoka-annosten ulosmyyntiä, vaan ravintola oli kokonaan suljettuna.

KUVIO 16. Liikevaihdon muutos kuukausittain 2020 verrattuna 2019

Ravintola x:n tehokkuutta tarkastellaan ostovelkojen kiertoaika tunnusluvun avulla. Ostovelkojen kiertoaikassa on ollut suurta vaihtelua vuosina 2017–2020 (kuvio 17). Kiertoaika on vaihdellut 6 ja 27 päivän välillä. Vuoden 2020 syyskuun lukujen mukainen ostovelkojen kiertoaika on 12 päivää pienentyen yli puolet vuoden 2019 luvusta. Toimialan mediaani on vuosina 2017–2019 vaihdellut 27 ja 38 päivän välillä (liite 5). Jos ravintola x:llä olisi tarpeen parantaa maksuvalmiutta, olisi ostovelkojen maksuaikaa mahdollista jopa hieman pidentää.

KUVIO 17. Ostovelkojen kiertoaika

8 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tilinpäätösanalyysistä tutuin menetelmin selvittää, millaisia vaikutuksia vuoden 2020 alussa puhjenneella koronavirusepidemiolla on ollut toimeksiantaja yrityksen, ravintola x:n, talouteen. Vaikutuksia pyrittiin selvittämään muodostamalla erilaisia tunnuslukuja valitulta ajanjaksolta 1.1.–30.9. ja vertailemalla saatuja lukuja vuosien 2017–2019 vastaaviin lukuihin. Vertailussa käytiin läpi yrityksen kannattavuutta, vakavaraisuutta, maksuvalmiutta sekä toiminnan laajuutta ja tehokkuutta. Liikevaihdon osalta vertailua pysyttiin tekemään myös muihin ravitsemistoimialan yrityksiin.

Vuoden 2020 aikana Suomen hallitus on asettanut monenlaisia rajoituksia ravitsemisliikkeille. Nämä rajoitukset ovat koskeneet pääasiassa ravitsemisliikkeiden aukiolo- ja anniskeluaikoja sekä asiakasmääriä. Rajoituksilla, jotka ovat koskeneet ravitsemisliikkeiden aukiolo- ja anniskeluaikojen lyhentämistä, ei ole ollut vaikutusta ravintola x:n toimintaan, sillä ravintolan normaalit aukioloajat ovat sopineet rajoitettujen aukioloaikojen puitteisiin. Sen sijaan hallituksen sulkurajoituksella sekä rajoituksilla koskien asiakasmäärää, on ollut vaikutusta ravintola x:n toimintaan. Ravintola oli kokonaan suljettuna asiakkailta välillä 17.3. – 2.6.2020 eli jopa pidempään kuin hallituksen rajoitus määräsi. Asiakasmäärärajoitusten aikana asiakaspaikkoja on ollut käytössä normaalin 60 sijaan noin 40.

Ravintola x:n kannattavuus on laskenut tasaisesti vuodesta 2017. Vuoden 2020 lasku verrattuna vuoteen 2019 ei ole niin merkittävä, että siinä suoraan nähtäisiin koronaepidemian vaikutus. Kun kannattavuutta tarkastellaan lyhyempinä ajanjaksoina, kvartaaleina, ovat koronaepidemian vaikutukset selvemmin nähtävissä. Sekä käyttökate että liiketulos ovat laskeneet ensin jonkin verran ensimmäisellä kvartaalilla ja sitten suorastaan romahtaneet toisen kvartaalin (1.4.–30.6.) aikana. Yllättävää on kuitenkin, kuinka paljon kolmas kvartaali korjaa yrityksen kannattavuutta. Tähän osittaisena syynä on ihmisten lisääntynyt kotimaan matkailu koronarajoitusten helpottamisen jälkeen. Syyskuun 2020 lopussa sekä käyttökate että liiketulos ovat kohtuullisella tasolla. Laskua voidaan nähdä myös oman pääoman tuottoasteessa ja se onkin ravintola x:llä varsin heikko. Lasku johtuu yrityksen oman pääoman suuresta määrästä sekä liiketuloksen laskusta. Yritys ei tällä

hetkellä kykene tuottamaan lisäarvoa omistajien yritykseen sijoittamalle pääomalle. Kannattavuuden laskuun tulisikin kiinnittää huomiota, vaikka väliaikaisesti syynä onkin koronaepidemia. Kannattavuus on laskenut vuosittain, mikä viittaa siihen, että yrityksen kuluja ei ole pystytty sopeuttamaan liikevaihdon laskusta johtuvaan muutokseen.

Ravintola x on hyvin vakavarainen yritys. Sen omavaraisuusaste on laskenut hieman vuosittain, mutta on silti yli 90 %. Tämä kertoo suoraan yrityksen taseen pääomarakenteesta ja tarkoittaa, että suurin osa taseen varoista on rahoitettu omalla pääomalla. Siinäkin tapauksessa, että koronaepidemian vaikutukset aiheuttaisivat yritykselle tappiollisen tuloksen vuodelta 2020, ei ravintola x:llä pitäisi olla mitään vaikeuksia selvittää tästä. Lisäksi yrityksellä on hyvä mahdollisuus saada halutessaan lisärahoitusta, sillä sen rahoitusriski on hyvin pieni. Ravintola x ei tällä hetkellä hyödynnä vieraan pääoman mukanaan tuomaa velkavipua, joka nähdään myös varsin alhaisena oman pääoman tuottoasteena. Yrityksen vakavaraisuus on kuitenkin varsin hyvä, joten se voisi harkita vieraan pääoman lisäämistä saadakseen paremman tuoton omistajien yritykseen sijoittamalle pääomalle. Tässä on kuitenkin huomioitava, että yrityksen suhteellinen velkaantuneisuus on kasvanut vuosittain. Vuoden 2020 aikana yritys on joutunut turvautumaan muuhun varallisuuteen kattaakseen velkansa. Tämä on kuitenkin ollut odotettavissa, sillä käyttökate on ollut osan vuodesta negatiivinen koronaepidemian seurauksena.

Vaikka ravintola x onkin joutunut osittain käyttämään muuta varallisuuttaan velvoitteidensa kattamiseen, ei se ole ollut mikään ongelma, sillä yrityksen maksuvalmius on erittäin hyvällä tasolla. Yrityksen staattisen maksuvalmiuden tunnusluvut kertovat, että yritys kykenee helposti selviytymään lyhytaikaisista veloistaan ja sillä on hyvä rahoituspuskuri. Yrityksen likvidit rahavarat ovat jopa hieman kasvaneet edellisestä vuodesta. Staattisen maksuvalmiuden sanotaan voivan vaihdella suurestikin tilikauden aikana, mutta ravintola x:n kohdalla samalla päivämäärällä lasketut tunnusluvut neljältä eri vuodelta osoittavat, että näissä ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Voi siis olettaa, että heilahtelut eivät ole mittavia muutenkaan tilikauden aikana. Myös yrityksen dynaaminen maksuvalmius on hyvällä tasolla ja osoittaa, että yrityksen varsinaisen liiketoiminnan tulorahoitus riit-

tää yrityksen velvoitteiden hoitoon. Tässäkin on kuitenkin tapahtunut tasaista laskua vuodesta 2017 lähtien ja jos lasku jatkuu, joutuu yritys enenevässä määrin käyttämään likvidejä rahavarojaan, josta seurauksena on pitkällä tähtäimellä myös maksuvalmiuden lasku.

Selvimmän koronapandemian vaikutukset näkyvät liikevaihdossa ja sen kehityksessä. Voidaan eittävästi sanoa, että ilman koronapandemiaa esimerkiksi toisen kvartaalin liikevaihto olisi ollut paljon parempi, kun yritys olisi saanut myyntituloja myös huhti- ja toukokuulta. Toisaalta voidaan myös esittää kysymys, olisiko kolmannen kvartaalin ja erityisesti heinäkuun myynti ollut samoissa lukemissa ilman pandemiaa? Huomioitavaa kuitenkin on, että tilastokeskuksen antamiin toimialan liikevaihtolukuihin verrattuna vaikuttaa siltä, että ravintola x on selvinnyt koronapandemiasta pienemmin vaurioin kuin muut ravitsemisalalan yritykset keskimäärin. Toisin kuin ravitsemisalalan luvut osoittavat ravintola x on onnistunut kasvattamaan liikevaihtoaan ravintoloita koskevien rajoitusten osittaisen purkamisen jälkeen.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, miten koronapandemia on vaikuttanut ravintola x:n liiketoimintaan. Monen tunnusluvun kohdalla nähdäänkin negatiivinen muutos edellisiin vuosiin verrattuna. Kun muutosta katsotaan vuosien välillä, nähdään kuitenkin, että kyse on enemmänkin laskevasta tai nousevasta trendistä. Tämän takia ei voidakaan suoraan sanoa muutosten johtuneen yksinomaan koronapandemiasta. Tiettyjen lukujen kuten liikevaihdon kohdalla voidaan kuitenkin arvioida, että lasku tai kasvu ei olisi ollut niin suuri ilman pandemiaa. Tällä hetkellä kuitenkin näyttää, että yritys olisi tekemässä voitollisen tuloksen koronapandemiasta ja ravitsemisliikkeisiin kohdistuneista rajoituksista huolimatta. Tämänhetkiseen tilanteeseen voi suhtautua varovaisen positiivisesti, vaikka vielä ei olekaan varmaan, miten vallitseva tilanne muuttuu vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä. Kokonaisuutena tunnusluvut ovat kuitenkin heikentyneet viimeisten vuosien aikana, joten täysimääräisen tilinpäätösanalyysin tekeminen lähitulevaisuudessa voisi auttaa tarkempien taloudellisten suunnitelmien tekemisessä.

Opinnäytetyön tekeminen hyvinkin ajankohtaisesta aiheesta osoittautui erittäin mielenkiintoiseksi. Aiheen ajankohtaisuudesta huolimatta lähdeaineistoa oli hyvin saatavilla, vaikka COVID-19 epidemian osalta joutuikin turvautumaan pääasiassa internet-lähteisiin. Haastavinta näissä lähteissä oli kuitenkin jatkuva päivityminen, joten opinnäytetyön kannalta piti tehdä päätös, missä vaiheessa ei enää hae uusinta tietoa. Talousraporttien käsittelyssä auttoi se, että kohdeyrityksen taloudellinen tilanne oli tekijälle entuudestaan tuttu. Haastavimmaksi tehtäväksi osoittautui analysoinnin tekeminen kesken tilikauden muodostettujen raporttien pohjalta. Erityisesti toimialasidonnaisten tunnuslukujen tason tulkitseminen oli vaikeaa. Opinnäytetyön tarkoitus oli kuitenkin selvittää COVID-19 epidemian vaikutuksia yhteen yritykseen, joten siinä mielessä tunnuslukujen vertailtavuus muihin yrityksiin ei tässä vaiheessa ollut kovin olennaista. Positiivista oli, että liikevaihdon osalta vertailua pääsi tekemään toimialan sisälläkin. Analysoinnissakin auttoi merkittävästi kohdeyrityksen tunteminen. Luonnollinen jatkumo tälle opinnäytetyölle olisi analyysin tekeminen tilinpäätösinformaatiosta, joka antaisi kattavamman kuvan kohdeyrityksen tilanteesta muihin yrityksiin verrattuna.

LÄHTEET

Alma Talent Oy. n.d. Tunnuslukuopas. Tietopalvelut. Luettu 24.10.2020.
<https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas>

Anttila, V.-J. 2020. Uusi koronavirus (COVID-19). Julkaistu 12.10.2020. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim. Luettu 19.10.2020. https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dk01257

Kaisanlahti T., Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. 2017. Tilinpäätöksen tulkinta. Helsinki: Alma Talent Oy.

KEHA-keskus. 2020. Tuet ja hyvitykset ravitsemisyriyksille. Luettu 27.10.2020.
<https://www.keha-keskus.fi/poikkeusrahoitus/mara>

Moilanen, R., Ruotsalainen, K. & Taskinen, K. 2020. Talouden tilannekuva. Tilastokeskus. Päivitetty 25.9.2020. Luettu 20.10.2020. <http://www.stat.fi/ajk/koronavirus/koronavirus-ajankohtaista-tilastotietoa/miten-vaikutukset-nakyvat-tilastoissa/talouden-tilannekuva>

Niskanen, J. & Niskanen, M. 2003. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Salmi, I. 2012. Mitä tilinpäätös kertoo? Helsinki: Edita Publishing Oy.

Seppänen, H. 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Suomen virallinen tilasto (SVT). 2020. Palvelualojen liikevaihtokuvaaja, 2020 syyskuu. Verkkojulkaisu. Helsinki: Tilastokeskus. Julkaistu 13.11.2020. Luettu 14.11.2020. http://www.stat.fi/til/plv/2020/09/plv_2020_09_2020-11-13_fi.pdf

Tilastokeskus. 2020. Tilastokeskuksen PxWeb-tietokannat. Luettu 14.11.2020.
<http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/>

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2020. Tilannekatsaus koronaviruksesta. Jatkuvasti päivittyvä. Luettu 19.10.2020. <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tilannekatsaus-koronaviruksesta>

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM). 2020. Finnveran tilinpäätöstilastot (Finnvera Oyj). Luettu 26.10.2020. https://tem-tilastopalvelu.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/TEM_Toimiala_Online_Veloitukseton/TEM_Toimiala_Online_Veloitukseton_Finnvera/Finnvera.px/

Valtioneuvosto 140/2020. Hallitus on todennut yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi. Tiedote. Julkaistu 16.3.2020. Luettu 19.10.2020. <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/hallitus-totesi-suomen-olevan-poikkeusoloissa-koronavirustilanteen-vuoksi>

Valtioneuvosto 201/2020. Ravitsemisliikkeiden toimintaa rajoitetaan ja valmiuslain mukaisia toimivaltuuksia jatketaan. Tiedote. Julkaistu 31.3.2020. Luettu 19.10.2020. <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/ravitsemisliikkeiden-toimintaa-rajoitetaan-ja-valmiuslain-mukaisia-toimivaltuuksia-jatketaan>

Valtioneuvosto 373/2020. Muutoksia koronavirusepidemian vuoksi asetettuihin rajoituksiin 1. kesäkuuta. Tiedote. Julkaistu 31.5.2020. Luettu 19.10.2020. <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/muutoksia-koronavirusepidemian-vuoksi-asetettuihin-rajoituksiin-1-kesakuuta>

Valtioneuvosto 435/2020. Hallitus linjasi lievennyksistä kokoontumisrajoituksiin, ravitsemisliikkeiden toimintaan ja vierailukäytäntöihin. Tiedote. Julkaistu 17.6.2020. Luettu 19.10.2020. <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/hallitus-linjasi-lievennyksista-kokoontumisrajoituksiin-ravitsemisliikkeiden-toimintaan-ja-vierailukaytantoihin-1>

Valtioneuvosto 611/2020. Hallitus linjasi ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikaisesta rajoittamisesta. Tiedote. Julkaistu 29.9.2020. Luettu 19.10.2020. <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/hallitus-linjasi-ravitsemisliikkeiden-toiminnan-va-liaikaisesta-rajoittamisesta>

LIITTEET

Liite 1. Oikaistut tuloslaskelmat ja taseet

1(2)

Oikaistut tuloslaskelmat

	1.1. - 30.9.2017	1.1. - 30.9.2018	1.1. - 30.9.2019	1.1. - 30.9.2020
LIKEVAIHTO	526 298,17	472 345,72	473 874,89	398 317,01
Liiketoiminnan muut tuotot	11 688,00	11 130,00	10 350,00	14 400,00
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	537 986,17	483 475,72	484 224,89	412 717,01
Aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden ostot	145 289,92	123 870,14	128 932,95	107 843,18
Ulkopuoliset palvelut	0,00	0,00	2 753,47	662,13
Henkilöstökulut	167 904,24	160 955,13	172 821,73	162 538,87
Liiketoiminnan muut kulut	86 724,43	98 346,75	101 973,82	100 603,81
KÄYTTÖKATE (EBITDA)	138 067,58	100 303,70	77 742,92	41 069,02
Suunnitelman mukaiset poistot	143 466,84	105 940,81	21 347,93	21 275,63
LIIKETULOS (EBIT)	-5 399,26	-5 637,11	56 394,99	19 793,39
Muut korko- ja rahoitustuotot	9,86	2,05	3,88	3,02
Korkokulut ja muut rahoituskulut	73,65	286,28	319,90	442,52
TULOS ENNEN VEROJA	-5 463,05	-5 921,34	56 078,97	19 353,89
Välittömät verot	1 089,48	1 124,68	832,68	1 820,83
NETTOTULOS	-6 552,53	-7 046,02	55 246,29	17 533,06
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	12 414,44	0,00
KOKONAISTULOS	-6 552,53	-7 046,02	67 660,73	17 533,06
TULOS 1.1. - 30.9.	-6 552,53	-7 046,02	67 660,73	17 533,06

2(2)

Oikaistut taseet

	30.9.2017	30.9.2018	30.9.2019	30.9.2020
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Muut aineettomat hyödykkeet	123 896,67	1 340,22	1 220,22	1 100,22
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	123 896,67	1 340,22	1 220,22	1 100,22
Rakennukset ja rakennelmat	174 092,28	161 931,78	150 596,50	140 054,82
Koneet ja kalusto	49 124,13	66 100,58	68 411,45	58 176,48
Muut aineelliset hyödykkeet	450,00	450,00	450,00	450,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	223 666,41	228 482,36	219 457,95	198 681,30
Muut osakkeet ja osuudet	192 104,76	192 104,76	450 073,62	450 073,62
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	192 104,76	192 104,76	450 073,62	450 073,62
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Aineet ja tarvikkeet	13 379,30	14 292,02	14 309,57	25 543,29
Vaihto-omaisuus yhteensä	13 379,30	14 292,02	14 309,57	25 543,29
Myyntisaamiset	2 138,62	1 520,84	1 995,50	318,49
Muut saamiset	12 811,53	8 269,89	9 441,48	8 726,46
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	14 950,15	9 790,73	11 436,98	9 044,95
Rahat ja rahoitusarvopaperit	556 151,65	656 112,23	493 931,83	565 382,98
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 124 148,94	1 102 122,32	1 190 430,17	1 249 826,36
	30.9.2017	30.9.2018	30.9.2019	30.9.2020
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma	2 522,82	2 522,82	2 522,82	2 522,82
Muut rahastot	1 121 850,00	1 121 850,00	1 121 850,00	1 121 850,00
Kertyneet voittovarot	-38 908,88	-73 723,38	-71 844,18	31 858,26
Tilikauden tulos	-6 552,53	-7 306,80	67 660,73	17 839,57
Taseen oma pääoma yhteensä	1 078 911,41	1 043 342,64	1 120 189,37	1 174 070,65
OIKAISTU OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 078 911,41	1 043 342,64	1 120 189,37	1 174 070,65
VIERAS PÄÄOMA				
Ostovelat	3 329,16	12 234,25	12 071,30	4 718,22
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	41 908,37	46 545,43	58 169,50	70 893,33
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	45 237,53	58 779,68	70 240,80	75 611,55
OIKAISTU VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	45 237,53	58 779,68	70 240,80	75 611,55
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 124 148,94	1 102 122,32	1 190 430,17	1 249 682,20

Liite 2. Prosenttilukumuotoiset tuloslaskelmat ja taseet

1(2)

Prosenttilukumuotoiset tuloslaskelmat

	1.1. - 30.9.2017	1.1. - 30.9.2018	1.1. - 30.9.2019	1.1. - 30.9.2020
LIIVEVAIHTO	97,8 %	97,7 %	97,9 %	96,5 %
Liiketoiminnan muut tuotot	2,2 %	2,3 %	2,1 %	3,5 %
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden ostot	27,0 %	25,6 %	26,6 %	26,1 %
Ulkopuoliset palvelut	0,0 %	0,0 %	0,6 %	0,2 %
Henkilöstökulut	31,2 %	33,3 %	35,7 %	39,4 %
Liiketoiminnan muut kulut	16,1 %	20,3 %	21,1 %	24,4 %
KÄYTTÖKATE (EBITDA)	25,7 %	20,7 %	16,1 %	10,0 %
Suunnitelman mukaiset poistot	26,7 %	21,9 %	4,4 %	5,2 %
LIIKETULOS (EBIT)	-1,0 %	-1,2 %	11,6 %	4,8 %
Muut korko- ja rahoitustuotot	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	0,0 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
TULOS ENNEN VEROJA	-1,0 %	-1,2 %	11,6 %	4,7 %
Välittömät verot	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,4 %
NETTOTULOS	-1,2 %	-1,5 %	11,4 %	4,2 %
Satunnaiset tuotot	0,0 %	0,0 %	2,6 %	0,0 %
KOKONAISTULOS	-1,2 %	-1,5 %	14,0 %	4,2 %
TULOS 1.1. - 30.9.	-1,2 %	-1,5 %	14,0 %	4,2 %

2(2)

Prosenttilukumuotoiset taseet

	30.9.2017	30.9.2018	30.9.2019	30.9.2020
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Muut aineettomat hyödykkeet	11,02 %	0,12 %	0,10 %	0,09 %
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	11,02 %	0,12 %	0,10 %	0,09 %
Rakennukset ja rakennelmat	15,49 %	14,69 %	12,65 %	11,21 %
Koneet ja kalusto	4,37 %	6,00 %	5,75 %	4,65 %
Muut aineelliset hyödykkeet	0,04 %	0,04 %	0,04 %	0,04 %
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	19,90 %	20,73 %	18,44 %	15,90 %
Muut osakkeet ja osuudet	17,09 %	17,43 %	37,81 %	36,01 %
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	17,09 %	17,43 %	37,81 %	36,01 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Aineet ja tarvikkeet	1,19 %	1,30 %	1,20 %	2,04 %
Vaihto-omaisuus yhteensä	1,19 %	1,30 %	1,20 %	2,04 %
Myyntisaamiset		0,14 %	0,17 %	0,03 %
Muut saamiset	1,14 %	0,75 %	0,79 %	0,70 %
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1,33 %	0,89 %	0,96 %	0,72 %
Rahat ja rahoitusarvopaperit	49,47 %	59,53 %	41,49 %	45,24 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	100 %	100 %	100 %	100 %
	30.9.2017	30.9.2018	30.9.2019	30.9.2020
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma	0,22 %	0,23 %	0,21 %	0,20 %
Muut rahastot	99,80 %	101,79 %	94,24 %	89,77 %
Kertyneet voittovarot	-3,46 %	-6,69 %	-6,04 %	2,55 %
Tilikauden tulos	-0,58 %	-0,66 %	5,68 %	1,43 %
Taseen oma pääoma yhteensä	95,98 %	94,67 %	94,10 %	93,95 %
OIKAISTU OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	95,98 %	94,67 %	94,10 %	93,95 %
VIERAS PÄÄOMA				
Ostovelat	0,30 %	1,11 %	1,01 %	0,38 %
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	3,73 %	4,22 %	4,89 %	5,67 %
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	4,02 %	5,33 %	5,90 %	6,05 %
OIKAISTU VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4,02 %	5,33 %	5,90 %	6,05 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	100 %	100 %	100 %	100 %

Liite 3. Käyttökate ja liiketulos neljännesvuosittain

	2017			2018			2019			2020		
	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3
LIIVEVAIHTO	146 324,90	202 504,99	177 468,28	142 438,67	172 682,24	157 224,81	146 440,27	159 470,90	167 963,72	130 698,02	53 878,93	213 740,06
Liiketoiminnan muut tuotot	3 618,00	4 350,00	3 720,00	3 720,00	3 720,00	3 690,00	3 720,00	1 830,00	4 800,00	4 800,00	4 800,00	4 800,00
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	149 942,90	206 854,99	181 188,28	146 158,67	176 402,24	160 914,81	150 160,27	161 300,90	172 763,72	135 498,02	58 678,93	218 540,06
Aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden ostot	39 108,65	55 483,10	50 698,17	32 457,87	47 410,41	44 122,69	41 702,99	41 607,15	45 740,39	37 207,36	15 600,70	55 035,12
Ulkopuoliset palvelut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 635,89	0,00	181,45	0,00	480,68
Henkilöstökulut	38 294,22	66 813,95	62 796,07	37 029,76	61 323,67	62 601,70	56 991,89	59 833,74	56 005,31	55 744,37	36 646,43	70 148,07
<i>muutos edelliseen vuoteen</i>											-38,8 %	
Liiketoiminnan muut kulut	27 262,87	34 119,40	25 342,16	35 523,08	36 824,76	25 878,08	32 480,78	39 491,84	30 001,20	38 687,24	36 441,52	25 455,20
<i>muutos edelliseen vuoteen</i>											-7,7 %	
KÄYTTÖKATE (EBITDA)	45 277,16	50 438,54	42 351,88	41 147,96	30 843,40	28 312,34	18 984,61	17 732,28	41 016,82	3 677,60	-30 009,72	67 420,99
KÄYTTÖKATE-%	30,2 %	24,4 %	23,4 %	28,2 %	17,5 %	17,6 %	12,6 %	11,0 %	23,7 %	2,7 %	-51,1 %	30,9 %
Suunnitelman mukaiset poistot	47 822,28	47 822,28	47 822,28	46 719,97	46 719,96	12 500,86	6 624,96	6 828,68	7 894,29	7 091,87	7 091,88	7 091,88
LIIKETULOS	-2 545,12	2 616,26	-5 470,40	-5 572,01	-15 876,56	15 811,48	12 359,65	10 903,60	33 122,53	-3 414,27	-37 101,60	60 329,11
LIIKETULOS-%	-1,7 %	1,3 %	-3,0 %	-3,8 %	-9,0 %	9,8 %	8,2 %	6,8 %	19,2 %	-2,5 %	-63,2 %	27,6 %

Liite 4. Kuukausikohtainen liikevaihto

Liikevaihto kuukausitasolla, poislukien liiketoiminnan muut tuotot
Muutos-% on laskettu verrattuna samaan ajanjaksoon edeltänä vuonna

	2017	muutos-%	2018	muutos-%	2019	muutos-%	2020	muutos-%	Ravitsemistoiminta Liikevaihdon muutos, % (Tilastokeskus 2020)
tammi	40 736,07		40 577,65	-0,4 %	32 216,87	-20,6 %	44 069,68	36,8 %	6,3 %
helmi	51 943,36		53 735,27	3,4 %	49 490,24	-7,9 %	56 856,58	14,9 %	8,7 %
maalis	53 645,47		48 125,75	-10,3 %	64 733,16	34,5 %	29 774,76	-54,0 %	-32,4 %
Q1	146 324,90		142 438,67	-2,7 %	146 440,27	2,8 %	130 701,02	-10,7 %	-7,0 %
huhti	62 158,46		54 011,17	-13,1 %	43 265,73	-19,9 %	0,00	-100,0 %	-62,7 %
touko	84 953,08		69 672,46	-18,0 %	64 742,10	-7,1 %	0,00	-100,0 %	-58,4 %
kesä	55 393,45		48 998,61	-11,5 %	51 463,07	5,0 %	53 878,93	4,7 %	-25,2 %
Q2	202 504,99		172 682,24	-14,7 %	159 470,90	-7,7 %	53 878,93	-66,2 %	-48,4 %
heinä	56 736,32		51 292,02	-9,6 %	57 444,46	12,0 %	84 437,35	47,0 %	-8,3 %
elo	60 964,97		53 760,35	-11,8 %	58 724,53	9,2 %	69 887,45	19,0 %	-13,9 %
syys	59 766,99		52 172,44	-12,7 %	51 794,73	-0,7 %	59 415,26	14,7 %	-21,3 %
Q3	177 468,28		157 224,81	-11,4 %	167 963,72	6,8 %	213 740,06	27,3 %	-14,3 %
	526 298,17		472 345,72	-10,3 %	473 874,89	0,3 %	398 320,01	-15,9 %	

Liite 5. Ravintola x tunnusluvut

	Ravintola X				Finnveran tilinpäätöstilastot, toimiala Ravintolat									
	30.9.2017	30.9.2018	30.9.2019	30.9.2020	Yläkvartaali			Mediaani			Alakvartaali			
					2017	2018	2019	2017	2018	e2019	2017	2018	2019	
Kannattavuus, kate														
Käyttökate-%	25,7 %	20,7 %	16,1 %	10,0 %	12,3 %	11,4 %	11,4 %	6,8 %	5,7 %	5,7 %	0,9 %	0,2 %	1,6 %	
Liiketulos-%	-1,0 %	-1,2 %	11,6 %	4,8 %	8,8 %	7,8 %	9,0 %	3,3 %	2,5 %	3,5 %	-1,5 %	-3,0 %	-1,1 %	
Nettotulos-%	-1,2 %	-1,5 %	11,4 %	4,2 %	6,0 %	5,3 %	7,1 %	1,4 %	1,0 %	2,4 %	-2,9 %	-4,5 %	-1,7 %	
Kannattavuus, tuotto														
Oman pääoman tuotto-%	-0,8 %	-0,9 %	6,8 %	2,0 %										
Vakavaraisuus														
Omavaraisuusaste-%	96,0 %	94,7 %	94,1 %	93,9 %										
Suhteellinen velkaantuneisuus	8,4 %	12,2 %	14,5 %	18,3 %	45,5 %	48,8 %	44,6 %	26,6 %	28,0 %	22,8 %	15,8 %	16,9 %	16,9 %	
Maksuvalmius														
Quick ratio	12,6	11,3	7,2	7,6										
Current ratio	12,9	11,6	7,4	7,9										
Rahoitustulos-%	25,4 %	20,5 %	15,8 %	9,4 %	9,5 %	8,6 %	9,2 %	5,0 %	4,2 %	4,9 %	0,0 %	-1,5 %	1,3 %	
Toiminnan laajuus ja tehokkuus														
Liikevaihdon muutos-%		-10,3 %	0,3 %	-15,9 %										
Ostovelkojen kiertoaika, pv	6,3	27,0	25,6	12,0	54,0	60,0	64,0	27,0	35,0	38,0	10,0	14,0	20,0	